

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
951

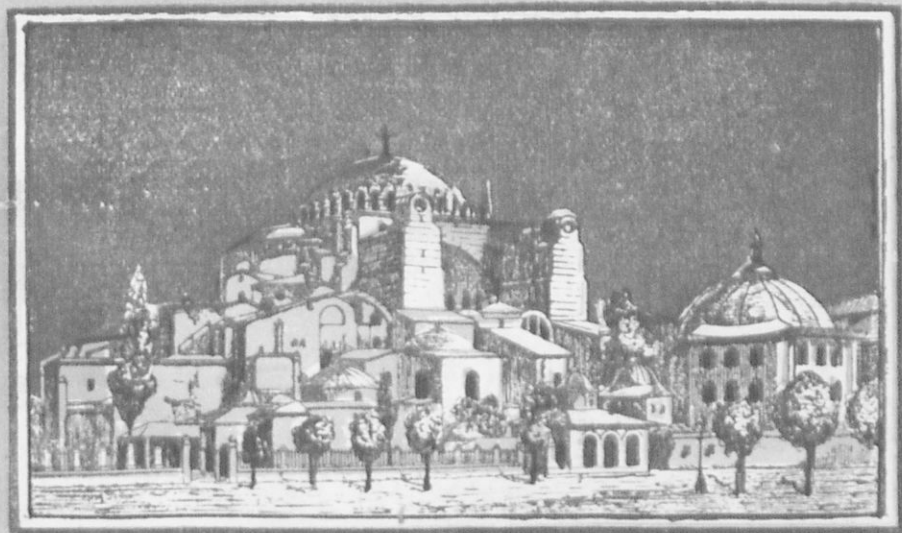
Μ. Λιουδάκη — Σ. Αληθινού

9 69

ΠΔΒ

Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία

Ε΄ Δημοτικῶ

ΒουιβράΑ Ζ — ρκάδου:Α. Μ.

Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία

Ἐπιτομὴ Δ. Ξ.

Σ 69
Μονάρις (Μ.)

Μ. ΛΙΟΥΔΑΚΗ-Σ. ΑΛΗΘΙΝΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ε΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

ΕΔΩΡΗΣΑΤΟ

Μ. Αλιγιώτης

α.φ. αριθ. είσαγ. 320 του έτους 1984

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΛΙΚΙΩΤΗ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ - ΚΡΗΤΗΣ

002
ΚΑΣ
ΣΤ2Α
951

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Κάθε αντίτυπο πρέπει να έχει τη σφραγίδα του εκδότη
και υπογράφεται από τον ένα των συγγραφέων.

ΤΥΠΩΘΗΚΕ
ΣΤΟ ΤΥΠΟ-
ΓΡΑΦΕΙΟ Ν.
ΑΛΙΚΙΩΤΗ
ΗΡΑΚΛΕΙΟ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ύστερα από 754 χρόνια από τότε, που χτίστηκε η Ρώμη, γεννήθηκε στη Βηθλεέμ, όπως ξέρομε, ο Χριστός. Μεγάλωσε, βαπτίστηκε και δίδαξε τον κόσμο τρία χρόνια.

Όλος ο κόσμος τον θαύμαζε για τη διδασκαλία του για τα θαύματα, που έκανε και για τον ανώτερο βίο που ζούσε.

Γι' αυτό τον φθόνησαν οι Γραμματείς και οι Φαρισαίοι, τον κατηγορήσαν και τον σταύρωσαν.

Ο Χριστός την τρίτην ημέρα αναστήθηκε και την τεσσαρακοστή αναλήφθηκε στον ουρανό.

Οι μαθητές του κατόπιν με την επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος δίδαξαν τον κόσμο και ίδρυσαν τη Χριστιανική εκκλησία.

Εκκλησία είναι όλοι οι άνθρωποι, που πιστεύουν στο Χριστό και τον αναγνωρίζουν σωτήρα και ιδρυτή της Χριστιανικής Θρησκείας.

Και **Εκκλησιαστική ιστορία** λέγεται το βιβλίο, που πραγματεύεται, πώς έγινε η πρώτη εκκλησία, πώς εξαπλώθηκε σε όλο τον κόσμο, τι εμπόδια βρήκε στην εξάπλωσή της, τι διωγμούς έπαθαν οι χριστιανοί, ποιοι ήσαν οι υποστηρικτές της Χριστιανικής Θρησκείας, τι ταραχές έγιναν μεταξύ των χριστιανών και πώς σώθηκε από όλα αυτά η Θρησκεία.

Αυτά όλα πραγματεύεται η **Εκκλησιαστική Ιστορία** και αυτά θα μάθωμε από το βιβλίο μας αυτό.

1. Πεντηκοστή

“Όλοι ξέρομε, πώς ὁ Ἰησοῦς Χριστός πρὶν ἀναληφθῆναι στοὺς οὐρανοὺς, παράγγειλε στοὺς μαθητὲς του νὰ μὴ φύγουν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα γιατί θὰ τοὺς στείλῃ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, ποῦ θὰ τοὺς φωτίσῃ, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ διδάξουν τὸν κόσμον. Σύμφωνα μὲ τὴν παραγγελία αὐτῆ τοῦ Χριστοῦ, οἱ μαθητὲς ἔμειναν στὰ Ἱεροσόλυμα, ἐξέλεξαν γιὰ ἀντικατάσταση τοῦ Ἰούδα τὸν Ματθαῖον κι’ ἐπερίμεναν τὴν ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Πενήντα ἡμέρες μετὰ τὸ Πάσχα οἱ Ἰουδαῖοι εἶχαν μιὰ ἑορτὴ Ἰουδαϊκὴ, τὴν Πεντηκοστή. Ἦσαν γι’ αὐτὸ μαζεμένοι ἀπὸ πολλὰ μέρη πολλοὶ Ἰουδαῖοι στὴν Ἱερουσαλήμ. Κεῖνη τὴν ἡμέρα οἱ μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ κλείστηκαν σ’ ἕνα σπίτι, γιατί φοβοῦνταν τοὺς Ἰουδαίους. Ἐκεῖ προσεύχονταν περιμένοντας τὴν ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ξαφνικὰ ἄκουσαν μιὰ δυνατὴ βοὴ νάρχεται ἀπὸ τὸν οὐρανό, σὰ νὰ φύσηξε δυνατὸς ἄνεμος. Συγχρόνως φάνηκαν πύρινες γλώσσες καὶ κάθισαν πάνω στὰ κεφάλια τῶν μαθητῶν.

Ἀμέσως ὅλοι οἱ μαθητὲς γέμισαν ἀπὸ σοφία πῆραν θάρρος, βγήκαν ἔξω καὶ ἄρχισαν νὰ διδάσκουν τὸ μαζεμένο κόσμον, σὲ ὅλες τὶς γλώσσες. Ὁ κόσμος ἀποροῦσε ἐκεῖ πού τοὺς ἄκουε. Καὶ ὅλοι ρωτοῦσαν:

«Μὰ ὅλοι αὐτοὶ δὲν εἶναι Γαλιλαῖοι; Καὶ πὼς τοὺς ἀκοῦμε ἔμεῖς νὰ μιλοῦν τὶς γλώσσες μας;»

Πολλοὶ ἔλεγαν, πὼς οἱ Ἀπόστολοι ἦσαν μεθυσμένοι.

Τότε ὁ Πέτρος μίλησε καὶ τοὺς εἶπε:

«Ὅχι δὲν εἴμεθα μεθυσμένοι. Εἶναι ἀλήθεια, πὼς εἴμεθα Γαλιλαῖοι, ἀλλὰ μᾶς ἐφώτισε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο, ποῦ μᾶς ἔστειλεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ποῦ σεῖς ἐσταυρώσατε. Αὐτὸς ἀναστήθηκε, ἀνέβηκε στὸν οὐρανό, καὶ ἀπὸ κεῖ μᾶς φώτισε.»

Καὶ πολλὰ ἄλλα εἶπεν ὁ Πέτρος στοὺς Ἰουδαίους, γιὰ τὸ Χριστό.

Τὰ λόγια αὐτὰ τοὺς ἔκαμαν μεγάλην ἐντύπωση καὶ

πολλοί ρώτησαν τὸν Πέτρο, τί πρέπει νὰ κάμουν γιὰ νὰ σωθοῦν.

«Νὰ μετανοήσετε καὶ νὰ βαφτισθῆτε στὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος» τοὺς λέει ὁ Πέτρος.

Τρεῖς χιλιάδες πίστεψαν ἀμέσως στὸ Χριστὸ καὶ βαφτίστηκαν κείνη τὴν ἡμέρα Ἔτσι ἔγινε ἡ πρώτη χριστιανικὴ ἐκκλησία.

Σήμερα ἐορτάζουμε τὴν ἐπιφοίτηση τοῦ ἁγίου Πνεύματος πενήντα ἡμέρες ὕστερα ἀπὸ τὸ Πάσχα, ἡμέρα Κυριακὴ. Τὴν ἐορτὴ αὐτὴ τὴ λέμε **Πεντηκοστὴ**.

Τότε ψάλλεται καὶ τὸ ἐξῆς ἀπολυτίκιο:

«**Εὐλογητὸ: εἶ, Χριστέ, ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἄλιεῖς ἀναδείξας, καταπέμφας αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ δι' αὐτῶν τὴν οἰκουμένην σαγηνεύσας, φιλάνθρωπε, δόξα σοι!**»!

Αὐτὸ σημαίνει:

«Ἄς εἶσαι εὐλογημένος Χριστέ, θεέ μας, πού ἔστειλες τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο στοὺς ψαράδες (δηλ. τοὺς μαθητές του) καὶ τοὺς ἔκαμες πάνσοφους γιὰ νὰ διδάξουν σ' ὅλο τὸν κόσμον τὴ θρησκεία σου.

Δόξα νὰ ἔχῃς φιλάνθρωπε».

2. Ὁ βίος τῶν πρώτων χριστιανῶν. Διάκονοι.

“Αμα βαπτίστηκαν οἱ τρεῖς χιλιάδες ἄνθρωποι καὶ ἔγινεν ἡ πρώτη χριστιανικὴ ἐκκλησία, οἱ μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ ἐξακολουθοῦσαν νὰ διδάσκουν τὸν κόσμον με θάρρος καὶ πίστη στὸ Χριστό. Δὲ φοβοῦνταν καθόλου τὶς ἀπειλὲς τῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν Γραμματέων.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς πῆραν καὶ τὸ ὄνομα Ἀπόστολοι, δηλ. ἀποστολμένοι ἀπὸ τὸ Θεό;

Ἡ διδασκαλία τους γινόταν με τόση σοφία καὶ πίστη, ποὺ κάθε μέρα τραβοῦσε καὶ νέους ἄνθρώπους στὴ Θρησκεία τοῦ Χριστοῦ.

Ὅλοι οἱ πρώτοι χριστιανοὶ ζοῦσαν με μεγάλη ἀγάπη μεταξύ τους καὶ πονοῦσαν πολλοὶ τοὺς δυστυχισμένους καὶ τοὺς ἀδύνατους. Προσεύχονταν μαζί καὶ ἔκαναν κοινὰ συσσίτια.

Ὅσοι εἶχαν περιουσία, τὴν πουλοῦσαν καὶ τὴν ἔδιναν στοὺς Ἀποστόλους. Κι' αὐτοὶ τὴ μοίραζαν στοὺς φτωχοὺς καὶ ἀδύνατους.

Μὰ ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν πλήθαινε κάθε μέρα καὶ οἱ Ἀπόστολοι δὲ πρόφταναν νὰ τοὺς ἐξυπηρετοῦν, γιατί εἶχαν καὶ τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας. Γι' αὐτὸ σύστησαν στοὺς πιστοὺς νὰ ἐκλέξουν ἑπτὰ ἄνδρες μορφωμένους καὶ ἱκανοὺς, ἀφοσιωμένους στὸ Χριστό νὰ ἐκτελοῦν ὅλες τὶς ὑπηρεσίες, γιὰ νὰ ἔχουν οἱ Ἀπόστολοι καιρὸ ν' ἀφοσιωθοῦν στὴ διδασκαλία τους.

Ἔτσι καὶ ἔγινε. Διάλεξαν ἑπτὰ ἄνδρες, ποὺ ὀνομάστηκαν διάκονοι, καὶ βοηθοῦσαν τοὺς ἀποστόλους στὸ ἔργον τους.

3. Διωγμοί κατά τῶν Χριστιανῶν Ὁ Πρωτομάρτυρας Στέφανος

Οἱ ἄρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων, πού ἔβλεπαν πὼς ἔχαναι τὴ θέση τους μὲ τὴν ἐξάπλωση τῆς νέας θρησκείας ἄρχισαν νὰ ἐξεγείρουν τὸ λαὸ ἑναντίον τῶν πιστῶν τοῦ Χριστοῦ.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς διακόνους ἦταν ἕνας νέος, ὁ Στέφανος. Ἦταν πολὺ δραστήριος καὶ ἀφοσιωμένος στὴ νέα θρησκεία καὶ κατάφερε νὰ ὀδηγήσῃ πολλοὺς στὴ νέα θρησκεία μὲ τὴ δραστηριότητά καὶ τὴν ἀφοσίωσή του καὶ μὲ τίς συζητήσεις του.

Γι' αὐτὸ κατηγορήθηκε ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τῆς νέας θρησκείας, πὼς θέλει νὰ καταλύσῃ τὸ νόμο τοῦ Μωϋσῆ. Οἱ ἄρχιερεῖς τὸν κάλεσαν ν' ἀπολογηθῆ. Αὐτὸς καὶ μέσα στὸ συνέδριο τῶν Ἀρχιερέων ἐδίδασκε τὴ Θρησκεία τοῦ Χριστοῦ καὶ ἤλεγχε δριμύτατα τοὺς Ἰουδαίους πού σταύρωσαν τὸν Χριστό. Οἱ Ἀρχιερεῖς τότε ἔγιναν τρελλοὶ ἀπὸ θυμὸ. Ἐπίσταν τὸ Στέφανο τὸν ἔδεσαν καὶ τὸν πῆγαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη καὶ ἐκεῖ τὸν λιθοβόλησαν. Μαζὶ μὲ τοὺς διώχτες ἦταν καὶ ἕνας νέος ὁ Σαῦλος καὶ λιθοβολοῦσε καὶ αὐτὸς μαζί. Ὁ Στέφανος γονάτισε ἔστρεψε τὰ μάτια στὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, δέξου τὸ πνεῦμα μου καὶ συγχώρεσε σὲ τούτους τὴν ἁμαρτία αὐτή.»

Λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, πέθανεν ἀπὸ τίς πληγές. Οἱ πιστοὶ πῆραν τὸ σῶμα του καὶ τὸ θάψανε μὲ μεγάλη εὐσέβεια.

Ὁ Στέφανος εἶναι ὁ πρῶτος χριστιανός, πού πέθανε μὲ μαρτυρικὸ θάνατο, γι' αὐτὸ ὠνομάστηκε καὶ Πρωτομάρτυρας Στέφανος.

Τὴ μνήμη του τὴν ἑορτάζομε στίς 27 Δεκεμβρίου.

4. Διάκονος Φίλιππος.

Μά καί μέ τὸ θάνατο τοῦ Στεφάνου οἱ διωγμοὶ δὲν ἔπαψαν. Ὁ νεαρὸς Σαῦλος ἔμπαινε στὰ σπίτια τῶν χριστιανῶν, ἄρπαζε ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ τοὺς παράδιδε στὴ φυλακὴ. Μά ὅσο πλιὸ πολλοὶ διωγμοὶ γίνονταν, τόσο περισσότεροὶ βαπτίζονταν καὶ γίνονταν χριστιανοί.

Οἱ πολλοὶ διωγμοὶ ὅμως ἀνάγκασαν πολλοὺς νὰ φύγουν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα νὰ πάνε σὲ ἄλλα μέρη καὶ ἐκεῖ νὰ διδάξουν καὶ νὰ ἰδρῦσουν νέες ἐκκλησίες.

Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς, ποὺ ἔφυγαν ἦταν καὶ ὁ διάκονος Φίλιππος. Πῆγε στὴ Σαμάρεια καὶ ἐκεῖ ἄρχισε νὰ διδάσκη. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Σαμαρεῖτες πίστεψαν καὶ βαπτίστηκαν στὸ Χριστό. Ὁ Φίλιππος πέθανε ἐκεῖ. Τὴ μνήμη του τὴ ἑορτάζουμε στὶς 14 Νοεμβρίου.

5. Πῶς ὁ Σαῦλος γίνεται Παῦλος.

Εἶδαμε, πῶς στὸ λιθοβολισμό τοῦ Στεφάνου ἦταν καὶ ἓνας νεαρὸς Σαῦλος ἢ Σαούλ, ποὺ λιθοβολοῦσε μέ φανατισμό. Ὁ Σαῦλος γεννήθηκε στὴν Ταρσό τῆς Κιλικίας. Σπούδασε στὰ Ἱεροσόλυμα κοντὰ στὸ νομοδιδάσκαλο Γαμαλιήλ. Ἀπ' αὐτὸν ἔμαθε τὴν Ἰουδαϊκὴ θρησκεία καὶ τὴν πίστευε καὶ τὴν ὑποστήριζε μέ φανατισμό. Ἦξευρε τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα καλὰ καὶ ἦταν πολὺ καλὸς ρητόρας.

Ὁ φανατισμὸς του στὴν Ἰουδαϊκὴ θρησκεία τὸν ἔκανε νὰ εἶνε φοβερὸς διώκτης τῶν χριστιανῶν.

Ἀφοῦ βοήθησε πολὺ στοὺς διωγμοὺς τῶν χριστιανῶν στὰ Ἱεροσόλυμα, παρουσιάστηκε μιὰ μέρα στὸν Ἀρχιερεῶ του καὶ τοῦ ζήτησε τὴν ἄδεια καὶ συστατικὰ γράμματα γιὰ τοὺς Ἰουδαίους τῆς Δαμασκοῦ, γιὰ νὰ παη νὰ συλλάβη τοὺς χριστιανούς τοῦ μέρους ἐκείνου.

Τὰ πῆρε καὶ μὲ τοὺς ὄπαδούς του στὸ ἔτος 37 μ. Χ. -ἔφυγε γιὰ τὴ Δαμασκό.

Στὸ δρόμο, ὅταν πλησίαζε πιά στὴ Δαμασκό, ξαφνικά ἄστραψε θεῖο φῶς γύρω του. Ὁ Σαούλ ζαλίστηκε καὶ ἔπεσε κάτω. Συγχρόνως ἄκουσε μιὰ φωνὴ ποῦ τοῦ ἔλεγε:

«Σαούλ. Σαούλ, γιατί με καταδιώκεις;» Ὁ Σαούλ φοβισμένος ρώτησε:

— «Ποιὸς εἶσαι Κύριε;»

— «Εἶμαι ὁ Χριστός, ποῦ σὺ καταδιώκεις.»

— «Καὶ τί πρέπει νὰ κάμω Κύριε;»

— «Νὰ σηκωθῆς νὰ πᾶς στὴ Δαμασκό καὶ ἐκεῖ θὰ σοῦ ποῦν, τί πρέπει νὰ κάμης.»

Σηκώθηκε ὁ Σαούλος, μὰ ἦταν τυφλός. Οἱ ὄπαδοί του τὸν πῆραν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ὠδήγησαν στὴ Δαμασκό. Ἐκεῖ ἔμεινε τρεῖς μερες νηστικός καὶ τυφλός.

Τὴν Τρίτη ἡμέρα πῆγε ὁ Ἀνανίας ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ καλοὺς χριστιανοὺς, τὸν βρῆκε τὸν ἐδίδαξε καὶ τὸν βάφτισε καὶ ἀπὸ Σαούλο τὸν ὀνόμασε Παῦλο.

Ἀμέσως εἶδε πάλι τὸ φῶς του. Ἄμα βαφτίστηκε ὁ Παῦλος ἀπὸ φοβερὸς διώχτης τῶν χριστιανῶν ἔγινεν προστατῆς τους καὶ θερμὸς ὄπαδὸς τοῦ Χριστοῦ. Ὑστερα ἀπὸ λίγες μέρες παρουσιάστηκε στὴ Συναγωγὴ. Οἱ Ἰουδαῖοι ἔμεναν μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα, ὅταν ἄκουσαν τὸν Παῦλο νὰ διδάσκη μὲ πίστη καὶ φανατισμὸ καὶ νὰ κηρύττει, πῶς ὁ Χριστὸς εἶναι γιὸς τοῦ θεοῦ.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, πίστεψαν στὸ Χριστὸ μὲ τὴ διδασκαλία τοῦ Παύλου.

Οἱ ἀρχισυνάγωγοι βλέποντας ὅλα αὐτὰ ἀποφάσισαν νὰ σκοτώσουν τὸν Παῦλο. Μὰ οἱ χριστιανοὶ τῆς Δαμασκοῦ, ποῦ τὸ ἔμαθαν, τὸν κατέβασαν μιὰ βραδιά ἀπὸ τὰ τεῖχη. Πῆγε στὴν Ἀραβία καὶ ὕστερα ἀπὸ τρία χρόνια γύρισε πάλι στὴ Δαμασκό.

Κατόπιν ἔφυγε καὶ πῆγε στὰ Ἱεροσόλυμα.

6. Ὁ Παῦλος κηρύττει τὸ Εὐαγγέλιο στὴ Συρία, Μικρὰ Ἀσία καὶ Κύπρο

Οἱ χριστιανοὶ τῶν Ἱεροσολύμων, ποὺ ἤξεραν πόσο φοβερὸς διώκτης ἦταν ὁ Παῦλος δυσπιστοῦσαν σ' αὐτόν. Ἄμα ὅμως τὸν ἄκουσαν νὰ διηγεῖται ὅσα ἔπαθε καὶ νὰ διδάσκη μὲ τόσο ζῆλο γιὰ τὸ χριστό, πίστεψαν πὼς ἦταν χριστιανός. Μὰ οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Ἰουδαῖοι τῶν Ἱεροσολύμων, ποὺ φοβήθηκαν τὴ ρητορικὴ δύναμη τοῦ Παύλου, σκέφτηκαν νὰ τὸν ἐξοντώσουν.

Οἱ χριστιανοὶ ποὺ ἔμαθαν τίς σκέψεις τῶν Ἰουδαίων τὸν βοήθησαν καὶ πῆγε στὴν πατρίδα του τὴν Ταρσό. Ἐκεῖ γνώρισε ἓνα καλὸ διδάσκαλο τῆς νέας Θρησκείας τὸ Βαρνάβα. Τὸν πῆρε καὶ πῆγαν στὴν Ἀντιόχεια τῆς Συρίας. Δίδαξαν ἐκεῖ μαζί. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἀντιοχεῖς πίστεψαν στὸ Χριστό καὶ βαπτίστηκαν. Ἔτσι ἔγινεν ἡ πρώτη χριστιανικὴ ἐκκλησία στὴν Ἀντιόχεια. Ἐκεῖ ἔκαμε τὸ κέντρο του ὁ Παῦλος. Ἀπὸ κεῖ πῆγε στὴν Κύπρο, δίδαξε τὸ εὐαγγέλιο καὶ ἵδρυσε κι' ἐκεῖ ἐκκλησία. Πῆγε κατόπιν στὴ Μικρὰ Ἀσία. Ἐκεῖ περιόδευε πολλὰς πόλεις. Δίδασκε καὶ ἵδρυε ἐκκλησίες. Ὅπου ἵδρυε ἐκκλησία ἄφηνεν ἀντιπροσώπους του καὶ πῆγαινε σὲ ἄλλη πόλη καὶ δίδασκε. Μὲ τὴ διδασκαλία του ὁ Παῦλος ἔκανε τὸν κόσμο νὰ πιστέψῃ, πὼς τὴ σωτηρία θὰ τὴν ἔβρισκε μόνο μὲ τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ.

7. Ὁ Παῦλος ἰδρύει ἐκκλησίες στοὺς Φιλίππους, στή Θεσσαλονίκη καὶ στή Βέρροια

Στὴ Συρία καὶ τὴν Μικρὰ Ἀσία περιώδευσεν ὁ Παῦλος ἄρκετόν καιρὸ καὶ ἵδρυσεν ἐκκλησίες. Στὸ 52 μ. χ. ἀφοῦ πέρασε τὴ Μικρὰ Ἀσία σκέφτηκε νὰ πάη καὶ στὴν Εὐρώπη καὶ νὰ διδάξη. Πῆρε τὸ μαθητὴ του Σίλα, πέρασε ἀπὸ τὴν Τρωάδα στὴ νῆσο Σάμοθράκη καὶ ἀπὸ κεῖ στοὺς Φιλίππους τῆς Μακεδονίας.

Μιά μέρα βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὴν Πόλη τῶν Φιλίππων κοντὰ σ' ἓνα ποταμὸ. Ἐκεῖ ἦσαν μερικές γυναῖκες. Αὐτὲς ἀπὸ περιέργεια πλησίασαν τὸν Παῦλο. Αὐτὸς ἀμέσως ἄρχισε νὰ τὶς διδάσκη γιὰ τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ. Μιά γυναῖκα, ποὺ τὴν ἔλεγαν Λυδία, καταγοητεύτηκε μὲ τὴ διδασκαλία τοῦ Παύλου καὶ βαπτίστηκε μ' ὅλη τὴν οἰκογένεια τῆς.

Ἦστερα ἀπὸ τὴ Λυδία βαπτίστηκαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ὁ Σίλας καὶ ὁ Παῦλος ἐξακολουθοῦσαν νὰ διδάσκουν καὶ νὰ νουθετοῦν τοὺς νέους χριστιανούς.

Μὰ μιὰ μέρα, ποὺ θεράπευσαν μιὰ μάντισσα τοὺς πιάσανε, τοὺς παράδωκαν στοὺς ἄρχοντες καὶ τοὺς ἔβαλαν φυλακῆ, ἀφοῦ τοὺς ἔδειραν πρῶτα πολὺ. Ἔβαλαν καὶ δεσμοφύλακα νὰ τοὺς φυλάττη καὶ τοῦ ἔδωκαν αὐστηρὲς διαταγὲς νὰ προσέχη νὰ μὴ τοῦ φύγουν γιατί θὰ τιμωρηθῆ.

Ὁ δεσμοφύλακας τοὺς ἔδωσε βαρεῖες ἀλυσίδες στὰ πόδια καὶ τοὺς ἔκλεισε στὸ πιὸ ἀσφαλισμένο μέρος τῶν φυλακῶν.

Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας δὲν στενοχωρέθηκαν καθόλου, παρὰ ἄρχισαν τὶς προσευχὲς καὶ τὶς δοξολογίες στὸ Θεό. Τὴ νύχτα γίνηκε δυνατὸς σεισμὸς. Τὰ δεσμὰ τῶν φυλακισμένων λύθηκαν καὶ οἱ πόρτες τῆς φυλακῆς ἀνοίχτηκαν μόνες του.

Ὁ δεσμοφύλακας, ποὺ εἶδε τὸ θαῦμα πίστεψε στὸ Χριστὸ καὶ βαπτίστηκε μὲ ὅλη τὴν οἰκογένεια του. Οἱ ἄρχοντες, ποὺ ἔμαθαν τὸ θαῦμα ἀφήκαν τὸν Παῦλο καὶ τὸ Σίλα

ἐλεύθερους νά φύγουν ὅπου θέλουν. Ὁ Παῦλος καί ὁ Σίλας ἔφυγαν ἀπό τοὺς Φιλίππους ἀφοῦ ἴδρυσαν πρῶτα ἐκκλησία.

Ἀπὸ τοὺς Φιλίππους ὁ Παῦλος καί ὁ Σίλας πῆγαν στὴ Θεσσαλονίκη. Παρουσιάστηκαν στὴ Συναγωγή μερικὲς φορὲς κι' ἐξηγοῦσαν τὴν Ἀγία Γραφή, ἀποδεικνύοντας, πὼς οἱ Προφῆτες προφητέψανε τὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ καί πὼς ὁ Χριστὸς εἶναι γιὸς τοῦ Θεοῦ.

Οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως τῆς Θεσσαλονίκης ἐξήγειραν τὸν ὄχλο ἐναντίον τους. Ἔτσι ἀναγκάστηκαν νά φύγουν γιὰ τὴ Βέρροια.

Ἐκεῖ πάλι δίδαξαν καὶ πολλοὶ Ἕλληνες καὶ Ἰουδαῖοι πίστεψαν στὸ Χριστό. Οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως τοὺς καταδίωξαν κι' ἐκεῖ. Ὁ Παῦλος ἔδωκε ὁδηγίες καὶ συμβουλὲς στοὺς νέους χριστιανούς καὶ ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀθήνα.

8. Ὁ Παῦλος στὴν Ἀθήνα διδάσκει γιὰ τὸν ἄγνωστο Θεό.

Ὁ Παῦλος ἅμα ἔφτασε στὴν Ἀθήνα γύρισε σ' ὅλη τὴν πόλη. Πῆγε στὴ συναγωγή καὶ δίδαξε, μίλησε στὴν ἀγορὰ γνώρισε πολλοὺς καὶ συζήτησε μαζί τους.

Ὁ Παῦλος παρατήρησε στὶς περιοδεῖες του μέσα στὴν πόλη πὼς οἱ Ἀθηναῖοι ἦταν εἰδωλολάτρες, πὼς λάτρευαν πολλοὺς θεοὺς, καὶ πὼς εἶχαν γιὰ κάθε θεὸ καὶ τὸ ἄγαλμά του καὶ τὸ βωμὸ του. Ἐπίσης παρατήρησε, πὼς εἶχαν κι' ἓνα βωμὸ ἀφιερωμένο στὸν ἄγνωστο θεό.

Τοῦτο ἔκαμε τὸν Παῦλο νά πιστέψῃ πὼς οἱ Ἀθηναῖοι ἦταν εὐσεβεῖς καὶ ἀπὸ φόβο μήπως ἀφήσουν κανένα θεὸ χωρὶς λατρεία, ἔκαμαν βωμὸ καὶ γιὰ τὸν ἄγνωστο θεό.

Βρῆκε λοιπὸν ἀφορμὴ ἀπ' αὐτὸ γιὰ νά διδάξῃ τοὺς Ἀθηναίους τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ.

Μιά μέρα πού βρίσκονταν στον Ἄρειο Πάγο, δηλ. τὸ ἀνώτατο δικαστήριον, ὅλοι οἱ Ἄρεοπαγίτες, πολλοὶ σοφοὶ καὶ πλῆθος πολὺ, πῆγε καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς διδάσκη καὶ νὰ τοὺς λέη:

«Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γύρισα ὅλη τὴν πόλη σας εἶδα τοὺς βώμους σας καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν σας.

Μαζὶ μὲ τ' ἄλλα εἶδα κ' ἓνα βωμὸν γιὰ τὸν ἄγνωστο θεό, πού φανερώνει, πῶς εἶστε οἱ πιὸ εὐσεβεῖς ἀπὸ ὅσους συνάντησα.

Αὐτὸν τὸν ἄγνωστο θεὸ ἤρθα νὰ σας τὸν διδάξω ἐγὼ τώρα. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς θεός. Αὐτὸς ἔκσμε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴ γῆ καὶ ὅλα ὅσα βλέπομε καὶ δὲ βλέπομε αὐτὸς ἔκαμε κ' ἐμᾶς τοὺς ἴδιους. Ὁ ἀληθινὸς θεός δὲν κατοικεῖ μέσα στοὺς ναοὺς παρὰ κατοικεῖ ὅπου κιὰν τὸν ζητήσωμε. Ὁ θεὸς αὐτὸς γίνηκε ἄνθρωπος, γεννήθηκε στὴν Ἰουδαία, ἐκεῖ δίδαξε, σταυρώθηκε, ἀναστάθηκε καὶ θάρθη πάλι στὸ μέλλον νὰ κρίνη τοὺς ἀνθρώπους.»

Ἀπὸ τὴν ὁμιλία τοῦ Παύλου, πολλοὶ πίστεψαν καὶ πρῶτος ἀπ' ὅλους ὁ Διονύσιος ὁ Ἄρεοπαγίτης.

Ὁ Παῦλος χειροτόνησε τότε τὸ Διονύσιον ἐπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ κατόπιν ἔφυγε γιὰ τὴν Κόρινθο.

Ὁ Διονύσιος εἶναι ὁ πρῶτος ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν. Πέθανε μαρτυρικᾶ τὸ 95 μ. χ. Ἡ ἐκκλησία ἐορτάζει τὴ μνήμη του στὶς 3 Ὀκτωβρίου.

9. Ὁ Παῦλος στήν Κόρινθο.

Ἀπό τήν Ἀθήνα ὁ Παῦλος, εἶπαμε πῶς πῆγε στήν Κόρινθο.

Ἐκεῖ κάθε Σάββατο πῆγαινε στήν συναγωγή καί διδάσκει.

Τόν βοηθοῦσαν στό κήρυγμα ὁ Τιμόθεος καί ὁ Σίλας, πού εἶχαν ἔρθει ἀπό τή Μακεδονία καί τόν συνάντησαν.

Μέ τή διδασκαλία τοῦ Παύλου πολλοί πίστεψαν καί στήν Κόρινθο στό Χριστό. Βαπτίστηκε μάλιστα καί ὁ ἀρχισυνάγωγος Κρίσπος.

Οἱ φανατικοί Ἰουδαῖοι πού ἔβλεπαν ὅλα αὐτά κατάγειλαν τόν Παῦλο στόν ἄρχοντα Γαλλίωνα, πῶς διδάσκει νέους θεοῦς καί βλάπτεται ἡ Ἰουδαϊκή Θρησκεία.

Ὁ Γαλλίωνας ὅμως δέν ἐθεώρησε τοὺς λόγους τῆς καταγγελίας κολάσιμους. Δέν ἔδωκε σημασία στήν καταγγελία καί ὁ Παῦλος ἔμεινε ἐλεύθερος νά διδάσκη.

Ἔτσι ἴδρυσε καί στήν Κόρινθο ἐκκλησία. Ἔδωκε τίς κατάλληλες συμβουλές καί ὁδηγίες στή νεοσύστατη ἐκκλησία καί ἔφυγε.

10. Ὁ Παῦλος γυρίζει στά Ἱεροσόλυμα. Πιάνεται καί στέλνεται στή Ρώμη. Θάνατος τοῦ Παύλου.

Ἀπό τήν Κόρινθο ὁ Παῦλος πῆγε στήν Ἔφεσο. Ἀπὸ κεῖ γύρισε σέ πολλές πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καί διδάσκει, συμβούλευε καί ἔδινε ὁδηγίες στίς νεοσύστατες ἐκκλησίες. Ὑστερα ἀπό τήν περιοδεία αὐτῆ γύρισε στά Ἱεροσόλυμα τὸ 59 μ.χ.

Ἐκεῖ ὁ Παῦλος δίδασκε μὲ φανατισμὸν, μὲ ζήλο κί' ἀφοσίωσιν τῇ θρησκείᾳ τοῦ Χριστοῦ.

Πλήθος κόσμου ἔτρεχε κάθε μέρα στὸν Παῦλο καὶ γίνονταν χριστιανοί.

Τὰ κατωρθώματα αὐτὰ τοῦ Παύλου ἐξαγρίωσαν τοὺς φανατικούς Ἰουδαίους καὶ γύρευαν ἀφορμὴ νὰ τὸν σκοτώσουν.

Μιά μέρα τόσο εἶχαν ἐξαγριωθῆ, ποὺ τόλμησαν καὶ μπήκαν μέσα στὸ ναό, τὴν ὥρα, ποὺ δίδασκε, τὸν ἄρπαξαν, τὸν ἔδεσαν καὶ τὸν τράβηξαν ἔξω, ἔτοιμοι νὰ τὸν σκοτώσουν.

Τὸν ἔσωσε ὅμως ἓνας ἀξιωματικὸς Ρωμαῖος, ποὺ περνοῦσε κείνη τὴν ὥρα. Αὐτὸς τὸν πῆρε ἀπὸ τὰ χέρια τῶν ἐξαγριωμένων Ἰουδαίων καὶ τὸν ἔστειλε στὴ φυλακὴ, γιὰ νὰ τὸν ἀνακρίνη τὴν ἄλλη μέρα. Μὰ σὰν ἔμαθε, πὼς οἱ Ἰουδαῖοι ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ τὸν σκοτώσουν, τὸν ἔστειλε στὴν Καισάρεια στὸν ἡγεμόνα Φίληκα.

Κί' αὐτὸς τὸν ἐφυλάκισε δυὸ χρόνια.

Ὁ διάδοχος τοῦ Φίληκα ὁ Φῆστος τὸν ἔστειλε κατόπιν στὴ Ρώμην νὰ τὸν δικάσῃ ὁ ἴδιος ὁ αὐτοκράτορας. Αὐτὸ τὸ ζήτησε μόνος του ὁ Παῦλος, γιὰτὶ ἦταν Ρωμαῖος πολίτης.

Στὸ ταξίδι του ἀπὸ τὴν Καισάρεια στὴ Ρώμην βασανίστηκε τρεῖς μῆνες. Οἱ τρικυμίες τοὺς ἔβγαλαν στὴ νῆσον Μελίτη. Ὁ Παῦλος καὶ στὸν καιρὸ τοῦ ταξιδιοῦ καὶ στὴν Μελίτη δίδασκε κί' ἔκανε πολλὰ θαύματα, κί' ὁ κόσμος ποὺ τὸν ἔβλεπε καὶ τὸν ἄκουε τὸν ἐδόξαζε.

Μετὰ τρεῖς μῆνες κατὰφεραν νὰ φτάσουν στὴ Ρώμην κί' ἐκεῖ πάλι φυλακίστηκε. Μὰ ἅμα ἐγινε ἡ δίκη ἀθώωθηκε, γιὰτὶ δὲ βρῆκαν τὴν κατηγορίαν ἄξια γιὰ τιμωρίαν, οἱ δικαστές του. Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἀθώωσιν του ὁ Παῦλος ἐπιχείρησε καὶ ἄλλη περιοδείαν στὶς ἐκκλησίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Μακεδονίας.

Πέρασε καὶ ἀπὸ τὴν Κρήτη, ἴδρυσεν ἐκκλησίαν καὶ ἀφῆσε ἐπίσκοπο τὸ μαθητὴ του Τίτο.

Κατόπιν γύρισε πάλι στὴ Ρώμην καὶ δίδασκε. Μὰ τὸ 67 μ. χ. ποὺ ἦταν αὐτοκράτορας ὁ σκληρὸς Νέρωνας τὸν θανάτωσαν, ἀφοῦ τὸν βασάνισαν πολὺ.

Ἡ ἐκκλησία τὸν ὠνόμασε Ἀπόστολο τῶν ἐθνῶν, γιατί κατάφερε μὲ τὴ βοήθεια καὶ τῶν ἀκούραστων μαθητῶν του νὰ κηρύξη τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ σ' ὅλο τὸ ἀπέραντο Ρωμαϊκὸ κράτος.

Κανέννας ἄλλος Ἀπόστολος δὲ δίδαξε τόσο πολὺ, οὔτε ἔπαθε τόσα βάσανα, ὅσα αὐτός.

Ἐκτός, ποὺ δίδαξε τόσο πολὺ ἔγραψε καὶ πολλὲς ἐπιστολές. Αὐτὲς εἶναι ποὺ πολλὲς φορές ἀκοῦμε καὶ διαβάζονται στὴν ἐκκλησία, προτύτερα ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο.

Στὶς ἐπιστολές του νοθετεῖ τοὺς ὀπαδοὺς του καὶ διδάσκει τίς ἀλήθειες τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

Ἐπιστολές ἔγραψε στοὺς Θεσσαλονικεῖς, στοὺς Κορινθίους, στοὺς Ἐφεσίους, στοὺς Κολασαεῖς, στοὺς Φιλιππίσιους, στοὺς Ἑβραίους, στὸν Τιμόθεο στὸν Τίτο κλπ.

Τὴ μνήμη του ἐορτάζουμε στὶς 29 Ἰουνίου μαζί μὲ τὴν μνήμη τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου.

11 Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος

Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ἔγινε μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τοὺς πρώτους· μαζί μὲ τὸν ἀδερφό του Ἀνδρέα. Γεννήθηκε στὴ Βηθθαῖδᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦταν γιὸς τοῦ Ἰωάν.

Πρὶν γίνῃ μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ ἦταν ψαράς κι' ἀπὸ τὴ δουλιὰ αὐτὴ τὸν κάλεσε ὁ Χριστὸς κι' ἔγινε μαθητὴς του. Πρὶν τὸν ἔλεγαν Σίμωνα, μὰ ὁ Χριστὸς τὸν μετωνόμασε Πέτρο. Ὁ Πέτρος, ἀγαποῦσε πολὺ τὸ Χριστό. Κι ἀπὸ τὴν ἀγάπη, ποὺ τοῦ εἶχε ἔκοψε καὶ ε' ἀφ' αὐτοῦ τοῦ δούλου τοῦ ἀρχιερέα τὴ νύχτα, ποὺ πιάσανε τὸ Χριστό.

Μόνο στὴν αὐλὴ τοῦ ἀρχιερέα ἀρνήθηκε τρεῖς φορές τὸ Χριστό, ὅπως τοῦ τὸ εἶχε προείπει ὁ ἴδιος. Κατόπιν ὅμως ἅμα φώναζεν ὁ ἀλέχτορας θυμήθηκε τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ, μετάνιωσε καὶ βγήκεν ἔξω καὶ ἔκλαψε πολὺ. Ἀπὸ τότε ὅμως ἦταν πολὺ πιστὸς καὶ ἀφοσιωμένος στοῦ

Χριστό. Καί τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς τὸν εἶδαμε, πὼς μίλησε μὲ θάρρος καὶ πίστη, προσείλκυσε τοὺς τρεῖς χιλιάδες στὴν πίστη τοῦ Χριστοῦ κοὶ ἴδρυσε τὴν Πρώτη χριστιανικὴ ἐκκλησίᾳ.

Ὁ Πέτρος ἔμεινε στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ δίδασκε ὡς τὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου τοῦ Στεφάνου. Κατόπιν ὁμως ἔφυγε καὶ πῆγε στὴν Παλαιστίνη, δίδαξε ἐκεῖ, ἔκαμε θαύματα καὶ ξαναγύρισε στὰ Ἱεροσόλυμα.

Τότε ὁμως γίνονταν διωγμοὶ στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ πολλοὶ χριστιανοὶ εἶχαν ἐξοντωθῆ. Τότε ἔπιασαν καὶ τὸν Πέτρο καὶ τὸν ἔβαλαν φυλακῆ, καὶ θὰ τὸν σκοτώναν, ἂν δὲν τὸν ἔσωζεν ἄγγελος Κυρίου, ποὺ τὸν ζύπνησε, τὸν λευτέρωσε καὶ τὸν ἔβγαλε ἔξω ἀπὸ τὴ φυλακῆ, χωρὶς νὰ τοὺς δοῦν οἱ φύλακες.

Ὁ Πέτρος ἀμέσως ἔφυγε ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα εὐχαριστώντας τὸν Θεὸ γιὰ τὴ σωτηρία του καὶ πέρασε ἀπὸ διάφορες πόλεις τῆς Ἀσίας διδάσκοντας τοὺς πιστοὺς.

Στὸ τέλος τῆς ζωῆς του πῆγε στὴ Ρώμη. Μὰ ἐκεῖ πιάστηκε, ρίχτηκε στὴ φυλακῆ καὶ θανατώθηκε ὅπως καὶ ὁ Παῦλος ἀπὸ τὸ σκληρὸ Νέρωνα.

Τὴ μνήμη του τὴν ἐορτάζουμε στὶς 29 Ἰουνίου, μαζί μὲ τὴ μνήμη τοῦ Παύλου. Τότε ψάλλεται καὶ τὸ παρακάτω τροπάριο.

«Οἱ τῶν Ἀποστόλων πρωτόθρονοι καὶ τῆς Οἰκουμένης διδάσκαλοι, τῷ δεσπότη τῶν ὅλων πρεσβεύσατε εἰρήνην τῇ Οἰκουμένῃ δωρήσασθαι καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος».

Τοῦτο σημαίνει:

«Ἐσεῖς, ποὺ εἶστε οἱ πρῶτοι ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἀποστόλους, ἐσεῖς, ποὺ ἐδιδάξετε ὅλο τὸν κόσμον, μεσιτέψετε στὸν Κύριο ὅλου τοῦ κόσμου νὰ χαρίσῃ εἰρήνην σ' ὅλη τὴ γῆ καὶ νὰ ἐλεήσῃ τίς ψυχές μας.»

12. Ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας

Ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας ἦταν ἀδελφὸς τοῦ Πέτρου ὅπως μάθαμε καὶ γιὸς τοῦ Ἰωάνᾳ.

Τὸ ἐπάγγελμά του ἦταν ψαράς κι' ἀπὸ κεῖ πρῶτον ἀπ' ὄλους τὸν κάλεσε ὁ Χριστὸς μαζί του, γι' αὐτὸ καὶ λέγεται πρωτόκλητος.

Πρὶν πάει μὲ τὸν Χριστὸ ἦταν μαζί μὲ τὸν Ἰωάννη τὸν Πρόδρομο.

Ὑστερα ἀπὸ τὴν Πεντηκοστὴ ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας γύρισε πολλοὺς τόπους διδάσκοντας τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ. Πῆγε στὸν Εὐξεινο Πόντο καὶ ἵδρυσεν ἐκκλησίαι, στὴ Θράκη στὴν Ἠπειρο καὶ στὴ Μακεδονία. Ἀπὸ τὴ Μακεδονία ἦλθε στὴν Ἀχαΐα.

Μὰ στὴν Πάτρα τὸν πιάσανε οἱ Ἑβραῖοι κι οἱ ἐθνικοὶ καὶ τὸν σταύρωσαν, σὲ ἡλικία 80 χρονῶν. Εἶναι ὁ πολιοῦχος τῆς πόλεως τῶν Πατρῶν καὶ ὁ ναὸς του εἶναι μεγαλοπρεπής.

Τὸ λείψανό του ἔχει μεταφερθῆ στὴν Κωνσταντινούπολη κι ἔχει θαφτῆ στὸ ναὸ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων.

Τὴ μνήμη του τὴν ἐορτάζομε στίς 30 Νοεμβρίου.

Τὸ τροπάρι του εἶναι τὸ παρακάτω:

«Ὡς τῶν Ἀποστόλων πρωτόκλητος καὶ τοῦ κορυφαίου ἀδελφὸς τῶ δεσπότη τῶν ὄλων, Ἀνδρέα, ἰκέτευε εἰρήνην τῇ Οἰκουμένῃ δωρήσασθαι καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος».

Δηλαδή: Ἐσὺ Ἀνδρέα ποὺ εἶσαι τοῦ πρώτου μαθητῆ ἀδελφὸς δηλ. τοῦ Πέτρου, ἐσὺ ποὺ εἶσαι ὁ πρῶτος, ποὺ κάλεσεν ὁ Χριστὸς μαζί του, παρακάλεσε τὸ Χριστὸ νὰ χαρίσῃ εἰρήνην στὸν κόσμον καὶ στίς ψυχές μας τὸ μέγα ἔλεος.

13. Ὁ Ἀπόστολος Λουκάς

Ὁ Λουκάς δὲν ἦταν μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, ἦταν μόνον φίλος καὶ ὁπαδὸς τοῦ Παύλου καὶ τὸν ἀκολουθοῦσε στὶς περιοδεῖες του. Εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς τέσσερις εὐαγγελιστὲς. Τὸ εὐαγγέλιό του τὸ ἔγραψε ἀπὸ τὶς πληροφορίες, ποὺ πῆρε ἀπὸ τὸν Παῦλο.

Πατρίδα τοῦ Λουκά εἶναι ἡ Ἀντιόχεια. Ἐκεῖ γνώρισε τὸν Παῦλο καὶ τὸν ἀκολούθησε σὲ ὅλες του τὶς περιοδεῖες. Ἦταν γιατρὸς καὶ ζωγράφος.

Λέγεται, πὼς σώζονται ἀκόμη εἰκόνες ἀπ' αὐτὲς, ποὺ ζωγράφισεν ὁ Λουκάς.

Ὁ Λουκάς ἐκτὸς ἀπὸ τὸ εὐαγγέλιό, του ἔγραψε καὶ πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

Ἐκεῖ περιγράφει τί συνέβη ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀνάληψη τοῦ Χριστοῦ καὶ τί ἐνέργειες ἔκαμαν οἱ Ἀπόστολοι γιὰ τὴν ἐξάπλωση τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας.

Πρὸ πάντων περιγράφει τὰ ἔργα τοῦ Παύλου, ποὺ τὰ ἤξερε καὶ καλύτερα, ἀφοῦ τὸν παρακολουθοῦσε στὶς περιοδεῖες του. Ἐπίσης καὶ τὰ ἔργα τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου.

Λέγεται, πὼς ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκάς ἀπέθανε στὶς Θῆβες τῆς Βοιωτίας μαρτυρικὸ θάνατο.

Ἀργότερα ὁ αὐτοκράτορας Κωνσταντῖος ὁ γιὸς τοῦ Μ. Κωνσταντίνου μετέφερε τὰ λείψανά του στὴν Κωνσταντινούπολη.

Ἡ ἐκκλησία τὸν ὀνόμασε Ἀπόστολο καὶ ὥρισε τὴ μνήμη του στὶς 18 Ὀκτωβρίου.

14. Οί ἄλλοι Ἀπόστολοι

Ἀπὸ τὴν Καινὴ διαθήκη ξέρομε, πὼς ὁ Χριστὸς εἶχε δώδεκα μαθητές, χωρὶς τὶς μαθήτριες. Οἱ μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ ὠνομάστηκαν καὶ Ἀπόστολοι, γιατί ὁ Χριστὸς τοὺς ἔστειλε σ' ὅλον τὸν κόσμον γιὰ νὰ διδάξουν τὴ θρησκεία του. «Πηγαίνετε—τοὺς εἶπε— διδάξτε ὅλα τὰ ἔθνη. Ἄν συγχωρήσετε τὶς ἁμαρτίες μερικῶν, θὰ εἶναι συγχωρεμένες, ἄν δὲν τὶς συγχωρήσετε θὰ εἶναι ἀσυγχώρητες.»

Τοὺς ἔκαμε δηλ. ἀντιπρόσωπούς του ἀπάνω στὴ γῆ, καὶ τοὺς ἔδωκε τόση ἐξουσία, ὅση εἶχε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος. Τὰ ὀνόματα τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ ἦταν τὰ παρακάτω :

Πέτρος καὶ Ἀνδρέας οἱ γιοὶ τοῦ Ἰωάν. Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης ἀδελφοὶ συγγενεῖς τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ. Ἰάκωβος καὶ Ἰούδας. Φίλιππος καὶ Ναθαναὴλ ἢ Βαρθολομαῖος. Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος. Σίμωνας ὁ Κανανίτης καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης.

Ἀπὸ τοὺς δώδεκα μαθητὲς μόνο οἱ ἕνδεκα ἔγιναν Ἀπόστολοι, γιατί ὁ Ἰούδας ἔγινε προδότης.

Ἀντὶ τοῦ Ἰούδα Ἀπόστολος ἔγινεν ὁ Ματθίας. Χωρὶς τοὺς δώδεκα μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ Ἀπόστολοι ὠνομάστηκαν καὶ ὁ Παῦλος, ὁ Λουκᾶς καὶ ὁ Μάρκος γιὰ τὶς ὑπηρεσίες, πού κάμανε στὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ καὶ γιὰ τὸν κόπο πού βάλανε νὰ ἐξάπλωθῃ. «Ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι ἐργάστηκαν μὲ ζῆλο καὶ ἀφοσίωση γιὰ τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ. Σ' αὐτοὺς ὀφείλεται ἡ γρήγορη καὶ ἡ μεγάλη ἐξάπλωση τῆς σ' ὅλο τὸν κόσμον.

Ἔχομε πῆ πού δίδαξαν ὁ Παῦλος, ὁ Λουκᾶς, ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἀνδρέας.

Ὁ Ἰωάννης ὁ πιὸ ἀγαπημένος μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, πού τὸν ἀκολούθησε καὶ σὺ τὸ Γολγαθᾶ ἀπάνω, δίδαξε στὴ Μικρὰ Ἀσία. Κατόπιν πῆγε στὴν Ἔφεσο κ' ἐκεῖ ἔζησε πολὺν καιρὸ ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του διδάσκοντας πάντα τὴν ἀγάπη.

«Τεκνία ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» ἦσαν τὰ λόγια του ὡς τὰ βαθεῖα του γηρατιά.

Ὁ Ἰωάννης ἔγραψε τὸ «κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιο», τρεῖς καθολικὲς ἐπιστολὲς καὶ τὴν ἀποκάλυψη. Πέθανε πολὺ γέρος τὸ 100 μ. χ.

Ὁ Ἰάκωβος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἰωάννη ποῦ λέγεται καὶ μεγάλος γιὰ νὰ ξεχωρίζεται ἀπὸ τὸν Ἰάκωβο τὸ μικρὸ τὸν ἀδελφὸ τοῦ Λεβαίου, δίδαξε γύρω ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ πέθανε μὲ μαρτυρικὸ θάνατο.

Ὁ Φίλιππος ὁ φίλος τοῦ Ναθαναὴλ δίδαξε στὴ Φρυγία καὶ ὁ Ναθαναὴλ στὶς Ἰνδίες. Ὁ Θωμᾶς στὴν Περσία καὶ ὁ Ματθαῖος στὴν Αἰθιοπία. Ὁ Ματθαῖος ἔγραψε καὶ τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον.

Ὁ Σίμωνας κήρυξε στὴν Ἀφρική. Καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος θεμέλιωσε τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξάνδρειας.

Ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους, ὁ Μάρκος, ὁ Λουκᾶς, ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Ἰωάννης λέγονται καὶ εὐαγγελιστὲς γιατί ἔγραψαν τὰ τέσσερα Εὐαγγέλια.

Ἡ Ἐκκλησία ἔχει γιὰ κάθε Ἀπόστολο ἑορτὴ ἰδιαίτερη, ποῦ ἑορτάζει τὴ μνήμη του. Τοὺς ἑορτάζει ὅμως καὶ ὅλους μαζί στὶς 30 Ἰουνίου.

Χωρὶς τοὺς μαθητὲς ὁ Χριστὸς εἶχε καὶ μαθήτριες τὴ Μαρία τὴ Μαγδαληνὴ, Σαλώμη καὶ Μορία τοῦ Κλωπᾶ καὶ τίς ἀδελφές τοῦ Λαζάρου Μαρία καὶ Μάρθα. Οἱ πρῶτες τρεῖς μαθήτριες ἀκολούθησαν τὸ Χριστὸ ἀπάνω σὺν Γολγοθᾶ.

15. Διοίκηση τῶν ἐκκλησιῶν (ἐπίσκοποι, πρεσβύτεροι, διάκονοι ἐπαρχιακές σύνοδοι)

Ξέρομε, πῶς οἱ Ἀπόστολοι, πηγαίνοντας ἀπὸ τὸν ἕνα τόπο στὸν ἄλλο, ἀπὸ τὴ μιὰ πόλη στὴν ἄλλη, δίδασκαν τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἴδρυσαν ἐκκλησίες.

Οἱ ἐκκλησίες αὐτές, ποὺ ἴδρυσαν οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ μαθητές τους ὠνομάστηκαν Ἀποστολικές ἐκκλησίες.

Μὲ τοὺς πιστοὺς κάθε ἐκκλησίας ἔμεναν οἱ Ἀπόστολοι λίγον καιρὸ μαζί καὶ τοὺς ὀδηγοῦσαν καὶ τοὺς νουθετοῦσαν.

Ἄμα ἔφευγαν ἄφηναν ἀντιπροσώπους τους κι αὐτοὶ λέγονται ἐπίσκοποι. Τέτιους ἔβρισκαν τοὺς πιὸ μορφωμένους, τοὺς πιὸ ἠθικοὺς καὶ ἐνάρετους καὶ τοὺς χειροτονοῦσαν.

Οἱ ἐπίσκοποι ἔπαιρναν τὴ διοίκηση τῆς ἐκκλησίας, φρόντιζαν γι' αὐτὴν καὶ δίδασκαν καὶ νουθετοῦσαν τοὺς πιστοὺς.

Ὅσο ὅμως μεγάλωναν οἱ ἐκκλησίες, ὅσο βαφτίζονταν νέοι ὀπαδοὶ ὁ ἐπίσκοπος δὲ μπορούσε μόνος του νὰ ἐχτελῆ τὰ χρέη του. Εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ βοηθούς. Τότε ἔβρικε πάλι καλοὺς καὶ ἠθικοὺς χριστιανοὺς καὶ τοὺς χειροτονοῦσε σὲ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους.

Ἔτσι ἐγίναν τρεῖς βαθμοὶ στὴ διοίκηση τῆς ἐκκλησίας. Ὁ βαθμὸς τοῦ Ἐπισκόπου, τοῦ Πρεσβυτέρου καὶ τοῦ Διακόνου. Οἱ βαθμοὶ αὐτοὶ εἶναι ἀκόμη καὶ σήμερα στὴ διοίκηση τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ ἐπίσκοπος ἦταν καὶ εἶναι ἀκόμη καὶ σήμερο ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν Ἀποστόλων. Ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐχτελῆ ὅλα τὰ χριστιανικὰ χρέη. Μόνος δὲ αὐτὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ χειροτονῆ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους.

Ὁ Πρεσβύτερος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κἀνὴ λειτουργίες μόνος του, νὰ ἐχτελῆ τὰ μυστήρια, μὰ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ χειροτονῆ. Καὶ ὁ διάκονος ὑπηρετεῖ καὶ βοηθεῖ τὸν ἐπίσκοπο καὶ τὸν πρεσβύτερο.

Ὁ Ἐπίσκοπος εἶχε στὴ δικαιοδοσία του μιὰν ὠρισμένη

περιφέρεια καὶ διοικοῦσε τὶς ἐκκλησίες ὅλης αὐτῆς τῆς περιφέρειας. Καλοῦσε τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς διακόνους σὲ συνόδους. Τοὺς νοθετοῦσε, τοὺς ὀδηγοῦσε καὶ συζητοῦσαν μαζί γιὰ τὰ διάφορα ἐκκλησιαστικά ζητήματα.

Σιγὰ, σιγὰ ὅμως τὰ ἐκκλησιαστικά ζητήματα γίνονταν πολυπλοκώτερα καὶ ἦταν ἀνάγκη νὰ συσκέπτονται μεταξύ τους οἱ Ἐπίσκοποι, γιὰ νὰ τὰ λύουν.

Τότε ἔκαναν συνόδους στὶς κεντρικώτερες ἐπαρχίες. Πρόεδρος στὶς συνόδους αὐτές ἦταν ὁ ἐπίσκοπος τῆς κεντρικῆς ἐπαρχίας. Ἔτσι σιγὰ, σιγὰ οἱ Ἐπίσκοποι τῶν κεντρικῶν ἐπαρχιῶν ἀπόχτησαν κάποια ἀνώτερη δύναμη ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ ὠνομάστηκαν Μητροπολίτες.

Ἀργότερα πῆραν ἀνώτερη θέση οἱ μητροπολίτες τῶν πέντε μεγάλων κέντρων, Ρώμης, Ἀλεξάνδρειας, Κωνσταντινούπολης, Ἱεροσολύμων καὶ Ἀντιόχειας. Αὐτοὶ ὠνομάστηκαν Πατριάρχες.

Ἔτσι οἱ βαθμοὶ τῆς ἱεραρχίας ἔγιναν πέντε, ὅσοι εἶνε καὶ σήμερα. Δηλαδή: Πατριάρχες, μητροπολίτες, ἐπίσκοποι, Πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι.

Κάθε Πατριάρχης διηύθυνε τὶς ἐκκλησίες, ποὺ ἦσαν στὴν περιφέρειά του. Καὶ ὅλοι οἱ Πατριάρχες μεταξύ τους ἦσαν ἴσοι.

16. Διωγμοὶ τῶν Χριστιανῶν

Τὴν ἐποχὴ, ποὺ φάνηκε ὁ Χριστιανισμὸς ὁ κόσμος ζοῦσε μὲ μεγάλη παραλυσία. Τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα τῶν ἀνθρώπων εἶχαν ξεπέσει καὶ ὅλοι ἦταν ἄπονοι καὶ κακόψυχοι.

Γι' αὐτὸ μόλις φάνηκεν ὁ Χριστιανισμὸς κηρύσσοντας τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἰσότητά καὶ ὑποστηρίζοντας τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν ἐξύψωση τῆς ζωῆς, πλῆθος κόσμου τὸν ἀπάσθηκε.

Οἱ ἱερεῖς τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν ἐθνικῶν, ποὺ ἐβλά-

πτοντο τὰ συμφέροντά τους καὶ οἱ ἀγαλαματοποιοὶ ποῦ ἔχαναν τὴ δουλειὰ τους μὲ τὴν ἐπικράτηση τῆς νέας θρησκείας κήρυξαν σφοδρὸ πόλεμο κατὰ τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ.

Μὲ ψεύτικες διαδόσεις ἐξήγειραν τὸ λαὸ κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Κάθε θεομηνία καὶ δυστροπία τῆς τύχης τὴν ἀπόδιδαν στοὺς Χριστιανούς.

Γι' αὐτὸ ὁ ὄχλος πολλὰς φορὰς καταδίωκε τοὺς χριστιανούς καὶ τοὺς σκότωνα σκληρότατα.

Σιγὰ σιγὰ ὅμως ἐξεγερθῆκανε καὶ οἱ αὐτοκράτορες ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν.

“Ὅσο ἔβλεπαν, πὼς ἔχανε ἡ Ἐθνικὴ θρησκεία, ποῦ εἶχε μεγάλη σχέση με τοὺς Ρωμαϊκοὺς θεσμούς, τόσο οἱ αὐτοκράτορες γίνονταν ἀγριώτεροι καὶ ἄρχισαν νὰ καταδιώκουν τοὺς Χριστιανούς.

Οἱ σπουδαιότεροι διωγμοί, ποῦ ἔγιναν ἀπὸ τὸ ἔτος 54 μ. Χ. ὡς τὴν ἐποχὴ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου εἶναι δώδεκα. Μὰ ἀπ' ὅλους ὁ πιὸ φοβερὸς εἶναι κεῖνος, ποῦ ἔγινε τὴν ἐποχὴ τοῦ Νέρωνα (64—68 μ. χ.).

Ὁ σκληρὸς αὐτὸς αὐτοκράτορας, ἔδωκε φωτιὰ στὴ Ρώμη καὶ ἐκάηκε καὶ πλῆθος κόσμου καταστράφηκε.

“Ἄλλοι λένε, πὼς τόκαμε γιὰ νὰ ξαναχτίση τὴ Ρώμη ὠραιότερη καὶ ἄλλοι γιὰ νὰ πάρη μιὰ ἰδέα τῆς Τροίας ὅταν καιότανε.

“Υστερα ὅμως ἀπὸ τὴν πυρκαϊὰ ὁ κόσμος ἐξαγριώθηκε τόσο, ποῦ θάβρισκε κακὸ τέλος ὁ αὐτοκράτορας.

Γι' αὐτὸ ἔβαλε τοὺς ἀνθρώπους του καὶ διάδοσαν, πὼς τὴν πυρκαϊὰ τὴν ἔκαμαν οἱ Χριστιανοί.

Τὸ ἐξαγριωμένο πλῆθος χύθηκε τότε κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Τὸ τι ἔγινε δὲν περιγράφεται.

Τὰ συνηθισμένα μαρτύρια, ποῦ πάθαιναν οἱ Χριστιανοὶ σὲ τέτοιους τρομεροὺς διωγμοὺς εἶναι τὰ παρακάτω.

“Ἄλλους ἄλειφαν μὲ πίσσα καὶ τοὺς ἔκαιαν καὶ φωτίζαν τοὺς κήπους των. “Ἄλλους ἔρριχναν στὰ ἀγριαθηρία. “Ἄλλους ἔγδερναν ζωντανούς, ἄλλους ἔρριχναν μέσα σὲ ἀβεστοκάμινα.

Τοὺς ἔκαναν ὅλα τὰ φριχτὰ μαρτύρια ποῦ μποροῦσε νὰ σκεφθῆ ὁ κακοῦργος νοῦς τῶν Ρωμαίων.

Μά κι οί Χριστιανοί τά δέχονταν μέ τόση ἀπάθεια καί καρτερικότητα καί μέ τόση πίστη στό Θεό τους, πού στό τέλος ἀνάγκαζαν τούς βασιανιστές τους νά πιστέψουν κι' οί ἴδιοι στή Χριστιανική Θρησκεία.

Στήν ἐποχή τοῦ Νέρωνα μαρτύρησε στή Ρώμη ὁ Παῦλος καί ὁ Πέτρος.

Διωγμοί φοβεροί ἔγιναν καί στήν ἐποχή τοῦ Τραϊανοῦ τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου, τοῦ Σεβήρου τοῦ Δεκίου καί τοῦ Διοκλητιανοῦ.

Οἱ δυό τελευταῖοι ἦσαν φοβεροί διώχτες γιατί νόμιζαν πώς μέ τήν κατάπιψη τοῦ Χριστιανισμοῦ θ' ἀναζούσε πάλι τὸ Ρωμαϊκὸ κράτος πού ἄρχισε νά ξεπέφτη.

Στήν ἐποχή τοῦ Δεκίου ἐμαρτύρησαν πολλοί πρεσβεῦτες ὡς καί ἐπίσκοποι. Καί στήν ἐποχή τοῦ Διοκλητιανοῦ μαρτύρησεν ὁ Ἅγιος Γεώργιος καί ὁ Ἅγιος Δημήτριος.

Τὴν ἡσυχία τους βρῆκαν οἱ Χριστιανοί, μόνον τὸ 306 μ. Χ. τότε πού ἔγινεν αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος.

17. Ἅγιος Γεώργιος

Ὁ Ἅγιος Γεώργιος, ὁ λαϊκὸς αὐτὸς ἅγιος, πού ἡ παράδοση τὸν παρουσιάζει πώς σκότωσε τὸ θεριὸ κι' ἔσωσε τὴ βασιλοπούλα, γεννήθηκε στήν Καισάρεια τῆς Καπαδοκίας.

Οἱ γονεῖς του ἦσαν πλούσιοι καί εὐγενεῖς καί ὁ Γεώργιος ἀνατράφηκε μέσα σὲ σκλάβους καί σὲ πλούτη, σὲ πολυτέλεια καί χλιδή. Παρ' ὅλα ὁμως αὐτὰ ἡ ψυχὴ του ἦταν λεπτὴ κι' εὐγενικὰ καί δὲ μπορούσε νά ἀνέχεται τίς σκληρότητες καί τίς ἀδικίες.

Ἄμα μεγάλωσε ἔγινε χιλιάρχος στό Ρωμαϊκὸ στρατό. Τότε ἦταν αὐτοκράτορας ὁ Διοκλητιανός, πού εἶχε κηρύ-

ξει φοβερό διωγμό κατά τῶν Χριστιανῶν. Μὲ πόνο ψυχῆς ἔβλεπε ὁ Γεώργιος τὰ βασανιστήρια τῶν Χριστιανῶν.

Μὰ παρακολουθοῦσε μ' ἐνδιαφέρον τὴν ἐξάπλωση τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας. Τὴν συνέκρινε μὲ τις ἄλλες θρησκείες, τὴν ἔβρισκεν ἀνώτερη καὶ γι' αὐτὸ ἔγινε Χριστιανός.

Μόλις πέθαναν οἱ γονεῖς του, ἐλευθέρωσε τοὺς σκλάβους, πούλησε τὴν περιουσία του καὶ τὴ μοίρασε στοὺς φτωχοὺς.

Ὁ Διοκλητιανὸς τὸ ἔμαθε καὶ τὸν κάλεσε κοντά του.

Στὴν ἀρχὴ τὸν συμβούλεψε μὲ τὸ καλὸ νὰ γυρίσῃ στὴν παλιά του θρησκεία. Ὁ Γεώργιος μὲ κανένα τρόπο δὲ δέχτηκε. Τότε τὸν ἔβαλε φυλακὴ καὶ διέταξε νὰ τὸν βασάνισουν πολὺ.

Ἐπαθε φοβερά βασανιστήρια, στὴ φυλακὴ μὰ οὔτε μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἀρνήθηκε τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ.

Τότε ὁ Διοκλητιανὸς διέταξε καὶ τοῦ ἔκοψαν τὸ κεφάλι τὸ 304 π. χ. Οἱ Χριστιανοὶ πῆραν τὸ σῶμα του καὶ τὸ θάψανε στὴ Λύδα τῆς Ἰουδαίας.

Ἀργότερα ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἔχτισε πάνω στὸν τάφο του μεγαλοπρεπῆ ναό.

Τὴ μνήμη του τὴν ἑορτάζουμε στὶς 23 τοῦ Ἀπριλίου.

Τότε ψάλλεται τὸ τροπάρι του:

«Ὡς τῶν αἰχμαλώτων ἐλευθερωτῆς καὶ τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστῆς, ἀσθενούντων ἰατρὸς, βασιλέων ὑπερμαχος, Τροπαιοφόρε. μεγαλομάρτυς Γεώργιε, πρόσβευε Χριστῶ, τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Δηλαδή: «Ἐσύ ποῦ εἶσαι ὁ ἐλευθερωτῆς τῶν αἰχμαλώτων, ὁ ὑπερασπιστῆς τῶν φτωχῶν, ὁ γιατρὸς τῶν ἄρρωστων, ὁ νικητῆς τῶν βασιλέων, νικητὴ καὶ μεγαλομάρτυρα Γεώργιε, μεσίτευε στὸ Χριστὸ καὶ Θεὸ μας νὰ σωθοῦν οἱ ψυχές μας».

18. "Άγιος Δημήτριος

Πατρίδα του Άγιου Δημητρίου ήταν η Θεσσαλονίκη. Έκει γεννήθηκε, εκεί ανατράφηκε από γονείς πλούσιους και εύγενεις.

Μπήκε στο Ρωμαϊκό στρατό και έγινε ένας από τους καλύτερους αξιωματικούς του. Ο Δημήτριος ήταν Χριστιανός και μάλιστα από τους πιο εύσεβεις. Είχε πολύ θάρρος και κατάφερε να το μεταδίδη και στους άλλους πιστούς. Αυτοκράτορας τότε ήταν ο Διοκλητιανός. Έμαθε την ευσέβεια και τις ενέργειες του Δημητρίου και έδωσε διαταγή να τον φυλακίσουν, χωρίς να λάβη υπ' όψιν την καταγωγή του.

Μά ο Δημήτριος και μέσα στη φυλακή έκανε φανερά, τα χριστιανικά του καθήκοντα και δίδασκε τους φυλακισμένους.

Μια μέρα είχαν άγῶνες στο στάδιο της Θεσσαλονίκης. Ένας γιγαντώσωμος έθνικός, φίλος του αυτοκράτορα, ο Λυαίος, βγήκε στη μέση στο στάδιο, με μεγάλη άλαζονία και προσκαλοῦσε ὅποιον θέλει να μονομαχήσουν. Κανένας δέν τολμοῦσε να πλησιάση τὸ γίγαντα αυτό. Τότε ένας μικρόσωμος Χριστιανός, ο Νέστορας, πήγε στη φυλακή, ζήτησε την εύλογία του Δημητρίου. Πήγε, μονομάχησε με τὸν Λυαῖο και τὸν σκότωσε.

Άμα έμαθε ο αυτοκράτορας, πῶς ο Νέστορας σκότωσε τὸ φίλο του Λυαῖο με τις εύλογίες του Δημητρίου έδωσε διαταγή κι' έκοψαν τὸ κεφάλι του Δημητρίου τὸ 306 μ. Χ.

Τὸ σῶμα του τὸ έθαψαν στη Θεσσαλονίκη κι' ὁ τάφος του σώζεται ἀκόμη. Λέγουν πῶς ἀναβλύζει μύρο, γι' αὐτὸ λέγεται και Δημήτριος ὁ μυροβλήτης. Άργότερα έχτισαν μεγαλοπρεπή ναὸ δίπλα στὸν τάφο.

Κι' ἡ πατρίδα του τὸν τιμᾶ γιὰ ἅγιο πολιούχο.

Τὴ μνήμη του τὴν εορτάζουμε στίς 26 Ὀκτωβρίου. Στη Θεσσαλονίκη τὴν ἡμέρα αὐτὴ γίνεται μεγαλοπρεπὴς και κατανυκτικὴ εορτὴ.

Τὸ τροπᾶρι του ἁγίου εἶναι.

«Μέγαν εὔρατο ἐν τοῖς κινδύνοις, σὲ ὑπέρμαχον ἢ Οἰκουμένη, ἀθλοφόρε τὰ ἔθνη τροπούμενον. Ὡς οὖν Λυαίου καθεῖλες τὴν ἔπαρσιν ἐν τῷ σταδίῳ θαρρύνας τὸν Νέστορα, οὕτως Ἅγιε, Μεγαλομάρτυς Δημήτριε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος». Δηλ. «Μεγάλο ὑπερασπιστὴ στοὺς κινδύνους βρῆκε ἐσένα ὄλος ὁ κόσμος νικητὴ, ποὺ κατετρόπωσε τοὺς ἐθνικούς. Ὅπως λοιπὸν κατέρριψες τὴν ὑπερηφάνεια τοῦ Λυαίου στὸ στάδιο, μὲ τὸ θάρρος, ποὺ ἔδωκες στὸ Νέστορα, ἔτσι ἅγιε μεγαλομάρτυρα Δημήτριε, νὰ παρακαλῆς τὸ Χριστὸ νὰ μᾶς δώσῃ τὸ μέγα ἔλεος.»

19. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος προστάτης τῶν Χριστιανῶν Τὸ λάβαρο

Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἦταν γιὸς τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Χλωροῦ καὶ τῆς Ἑλένης. Ἡ μητέρα τοῦ Κωνσταντίνου ἦταν Χριστιανή. Ἡ Ἑλένη εἶχε πεῖ πολλὰ πράματα στὸ γιό της γιὰ τὴ Χριστιανικὴ Ἐρησκεία καὶ συμπαθοῦσε τοὺς Χριστιανούς. Ὁ Κωνσταντῖνος ἔγινε συναυτοκράτορας τῆς Ρώμης μαζί μὲ τέσσερεις ἄλλους τὸ 306 μ. Χ. ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του.

Κάθε αὐτοκράτορας ἀπὸ τοὺς τέσσερεις διοικοῦσε καὶ ἓνα μικρὸ μέρος τοῦ μεγάλου Ρωμαϊκοῦ κράτους.

Μὰ γρήγαρα οἱ τέσσερες Καίσαρες τσακωθῆκανε κι ὁ Κωνσταντῖνος σκέφτηκε νὰ γίνῃ μονοκράτορας.

Τὸ 312 μ. Χ. πολεμοῦσε μὲ τὸ Μαξέντιο. Ὁ Κωνσταντῖνος βρέθηκε σὲ δύσκολη θέση, γιατί ὁ στρατὸς τοῦ Μαξεντίου ἦταν καὶ πιὸ πολὺς καὶ ἀνώτερος.

Ὁ Κωνσταντῖνος στενοχωριόταν καὶ δὲν ἤξερε τί νὰ κά-

μη. Νά προχωρήση, κακό και νά όπισθοχωρήση χειρότερο.

Μέσα σ' αούτη τήν άπελπισία είδε μιά μέρα στόν ουρανό, δίπλα στόν ήλιο, τό σημάδι τοϋ σταυροϋ και γύρω άπό τό σταυρό με φωτεινά γράμματα τά λόγια: «έν τούτω νικά».

Ό Κωνσταντίνος κατάπληκτος παρατηρούσε τό σημείο.

Τή νύχτα τής ίδιαις ήμέρας παρουσιάστηκε στόν ύπνο του ό Χριστός, κρατώντας πάλι σταυρό, πού είχε τά ίδια φωτεινά γράμματα γύρω και τοϋ είπε: «Νά κάμης σημαία, νά βάλης σταυρό επάνω όπως τόν είδες στόν ουρανό και νά βάλης και τήν έπιγραφή, «έν τούτω νικά». Αούτην νά έχης νά προπορεύεται και θά νικήσης».

Ό Κωνσταντίνος μόλις ξύπνησε έδωκε διαταγή κι έγινε ή πρώτη Χριστιανική σημαία, πού ώνομάστηκε λάβαρο.

Ή χαρά τών Χριστιανών στρατιωτών ήταν άπερίγραπτη μόλις τήν είδαν. Με τό λάβαρο μπροστά και με τό θάρρος, πού τοϋς έδωκεν ή πίστη τοϋ Χριστοϋ, νίκησαν τό Μαξέντιο. Άμέσως τότε ό Κωνσταντίνος έβγαλε διάταγμα άνεξιθρησκείας. Καθένας δηλαδή ήταν έλεύθερος νά ακολουθή όποια θρησκεία ήθελε και για σημαία στο στρατό του είχε πάντα τό λάβαρο.

Οί διωγμοί κατά τών Χριστιανών έπαψαν άμέσως, οί Χριστιανοί πήραν θάρρος κι έκαναν έλεύθερα τά θρησκευτικά τους καθήκοντα. Άρχισαν νά χτίζουν πάλι ναούς και τά πρώτα φιλανθρωπικά ιδρύματα και νά διδάσκουν έλεύθερα τή θρησκεία τοϋ Χριστοϋ. Κι ό κόσμος σιγά, σιγά άρχισε νά ναιώθη τήν άξία τής νέας θρησκείας.

Ή θρησκεία τοϋ Χριστοϋ προώδεψε άκόμη πιό πολύ όταν άργότερα ή πρωτεύουσα μεταφέρθηκε άπό τόν Κωνσταντίνο στο Βυζάντιο τό 330 μ. Χ. Έκεί έχτισε τό ναό τής Άγίας Σοφίας και τών Άγίων Άποστόλων κι έκήρυξε τή Χριστιανική θρησκεία έπίσημη θρησκεία τοϋ κράτους του. Άργότερα τό Βυζάντιο άπό τό όνομά του ώνομάστηκε Κωνσταντινούπολη. Πρίν πεθάνει ό Κωνσταντίνος βαφτίστηκε. Πέθανε τό 337 μ. Χ. Τό σώμα του θάφτηκε στήν Κωνσταντινούπολη, στο ναό τών Άγίων Άποστόλων.

20. Ἡ Ἁγία Ἐλένη καὶ ὁ τίμιος σταυρὸς

Τὸν καιρὸ, ποῦ ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος φρόντιζε πῶς νὰ στερεώσῃ τὴ Χριστιανικὴ θρησκεία καὶ νὰ ὀργανώσῃ τὸ κράτος του, δούλευε καὶ ἡ μητέρα του ἡ εὐσεβὴς Ἐλένη γιὰ νὰ δώσῃ πῶς πολλὴ δύναμη στὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ.

Πῆγε στὰ Ἱεροσόλυμα γιὰ νὰ βρῆ τὸν Τίμιο Σταυρὸ, ποῦ ἦταν θαμμένος μέσα στὴ γῆ.

Ἐκαμαν ἀνασκαφές, ποῦ τίς ἐπέβλεπε μόνη τῆς καὶ κατάφερε νὰ βρῆ τὸν Τάφο τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν Τίμιο Σταυρὸ.

Φρόντισε κατόπιν καὶ χτίστηκε ὁ ναὸς τῆς Ἀναστάσεως, ποῦ σώζεται ἀκόμη καὶ σήμερο, καὶ ἔβαλε μέσα τὸν Τίμιο Σταυρὸ.

Ἡ ἔκκλησία τιμώντας τοὺς καὶ τοὺς δυο, τοὺς ὠνόμασε ἱσαπόστολους καὶ ὠρίσε ἡ μνήμη τοὺς νὰ ἐορτάζεται στίς 21 Μαΐου.

Τὸ ἀπολυτίκιο, ποῦ ψάλλεται κείνη τὴν ἡμέρα εἶναι τοῦτο.

«Τοῦ Σταυροῦ Σου τὸν τύπον ἐν Οὐρανῶ θεασάμενος καὶ ὡς ὁ Παῦλος τὴν κλῆσιν οὐκ ἐξ ἀνθρώπων δεξάμενος, ὁ ἐν βασιλευσίν Ἀπόστολος Σου, Κύριε, βασιλεύουσιν πόλιν τῆ χειρὶ σου παρέθετο, ἦν περισώζε διὰ παντὸς ἐν εἰρήνῃ, πρῆσβεΐαις τῆς Θεοτόκου μόνε Φιλάνθρωπε».

Δηλαδή, «Ἀφοῦ εἶδε στὸν οὐρανὸ τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ σου καὶ ἀφοῦ δέχτηκε τὴν πρόσκληση στὸ Χριστιανισμὸ ἀπὸ ἐσένα τὸν ἴδιο, ὅπως καὶ ὁ Παῦλος καὶ ὄχι ἀπὸ ἀνθρώπους, ἔβαλε στὴν προστασία Σου τὴν Κωνσταντινούπολη, ποῦ εἶναι βασιλεύουσα πόλη.

Αὐτὴν, σὲ παρακαλοῦμεν νὰ προφυλάσῃς πάντα σὲ εἰρήνῃ, μὲ τὴ μεσιτεία τῆς Παναγίας Θεοτόκου, φιλάνθρωπε».

21. Ὁ Ἄρειος καὶ ἡ πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος

Μὲ τὴν ὑποστήριξη, πού ἔκαμεν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος στὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ, ἔπαψε κάθε διωγμὸς ἀπὸ τοὺς ἐθνικοὺς καὶ τοὺς Ἰουδαίους.

Μὰ τώρα παρουσιάστηκαν ἑσωτερικὲς ἀνωμαλίες στὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ. Διάφοροι σοφοὶ στὴν Ἀνατολικὴ ἐκκλησία ἐξηγοῦσαν τὰ δόγματα τῆς ἐκκλησίας, ἀλλιῶτικα, παρὰ ἔτσι πού τὰ ἐξηγοῦσεν ἡ ἐκκλησία.

Οἱ διάφορες αὐτὲς ἐρμηνεῖες λέγονται αἵρέσεις, καὶ οἱ ἄνθρωποι πού τις ἔκαναν αἵρετικοί.

Οἱ αἵρέσεις ἔφερναν μεγάλες ἀνωμαλίες στὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ καὶ πολλὲς φιλονεικίες γίνονταν, γιατί οἱ αἵρετικοὶ εἶχαν πολλοὺς ὀπαδοὺς. Ἡ πρώτη αἵρεση, πού ἔγινε ἦταν τοῦ Ἄρειου. Ὁ Ἄρειος ἦταν πρεσβύτερος στὴν Ἀλεξάνδρεια.

Ὁ Ἄρειος πίστευε καὶ δίδασκε, πὼς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν εἶναι τέλειος Θεός, παρὰ εἶναι χτισμὰ τοῦ Θεοῦ, τὸ τελειότερο. Ἐνῶ ἡ ἐκκλησία, παραδέχεται, πὼς καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι τέλειος Θεός, ὁμοούσιος μὲ τὸν πατέρα. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἄρχισαν οἱ φιλονεικίες ἀνάμεσα στοὺς Χριστιανούς· ἄλλοι ἦσαν μὲ τὸ μέρος τοῦ Ἄρειου καὶ ἄλλοι μὲ τὸ μέρος τῆς ἐκκλησίας. Αὐτὰ ἔγιναν τὴν ἐποχὴ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου.

Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος δὲν μποροῦσε νὰ βλέπει τὴ διχόνοια αὐτὴ καὶ γι' αὐτὸ κάλεσε τοὺς ἐπίσκοπους ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν, τὸ 325 μ. Χ. καὶ ἔκαμαν τὴν Πρῶτη σύνοδο στὴ Νίκαια τῆς Βιθυνίας, στὴν ὁποία μαζεύτηκαν 318 ἐπίσκοποι, ἀπ' ὅλη τὴν Οἰκουμένη. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Σύνοδος αὐτὴ ὠνομάστηκε Οἰκουμενικὴ Σύνοδος.

Πρόεδρος στὴ σύνοδο αὐτὴ ἦταν αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος. Στὴν Σύνοδο αὐτὴ ἔγιναν μεγάλες συζητήσεις γιὰ τὴν αἵρεση τοῦ Ἄρειου. Μὰ κείνος, πού μίλησε μὲ μεγάλη ρητορικὴ δύναμη καὶ χτύπησε τὴν αἵρεση τοῦ Ἄρειου ἦταν ὁ Ἀθανάσιος, ὁ διάκος τοῦ ἐπίσκοπου τῆς Ἀλεξάνδρειας. Αὐτὸν ἀντιπροσώπευσε στὴ

Σύνοδο γιατί ήταν ἄρρωστος. Ὁ Ἀθανάσιος ἀπόδειξε πὼς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι τέλειος Θεός, πὼς ὁ Θεὸς εἶνε ἓνας ἀλλὰ τὰ πρόσωπα εἶναι τρία, ὁ πατέρας, ὁ υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Στὸ τέλος ἡ σύνοδος ἀποκήρυξε τὴν αἵρεση τοῦ Ἀρείου, παραδέχτηκε, πὼς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι τέλειος Θεός, ὁμοούσιος μὲ τὸν πατέρα καὶ ἔκαμε τὰ ὀχτῶ πρῶτα ἄρθρα τοῦ «Πιστεύω». Ὄρισε ἀκόμη πὼς τὸ Πάσχα θὰ ἐορτάζεται τὴν πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν πανσέληνο πού ἐρχεται ὕστερα ἀπὸ τὴν ἑαρινὴ Ἰσημερία καὶ διαλύθηκε.

Χωρὶς τὴν αἵρεση τοῦ Ἀρείου παρουσιάστηκαν καὶ πολλὲς ἄλλες αἵρέσεις. Γιὰ νὰ καταδικάζουν τίς διαφορὲς αἵρέσεις καὶ γιὰ νὰ διαλύουν τίς πλάνες σὲ διάφορα ζητήματα ἔγιναν ἑπτὰ Οἰκουμενικὲς σύνοδοι σὲ διαφορὲς ἐποχές.

Στὴν Δεύτερη Οἰκουμενικὴ Σύνοδο ἔγινε καὶ τὸ ὑπόλοιπο μέρος τοῦ «Πιστεύω» ἢ τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως, ὅπως τὸ λέει ἡ ἐκκλησία.

Τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως

1. Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων.

2. Καὶ εἰς ἓνα Κύριον, Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν Μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων.

Φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινόν, ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοιούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο.

3. Τὸ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν Οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα.

4. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ παθόντα, καὶ ταφέντα.

5. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς.

6. Καί ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ καθεζόμενος ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς.

7. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· οὐ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

8. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Κύριον, τὸ Ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν.

9. Εἰς Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.

10. Ὁμολογῶ ἓν Βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

11. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν.

12. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

22. Πατέρες τῆς ἐκκλησίας Μέγας Ἀθανάσιος

Μὲ τὴ μεγάλη ἐξάπλωση τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας παρουσιάστηκαν πρῶτα ἐθνικοὶ συγγραφεῖς, ποὺ ἤθελαν νὰ τὴν καταπολεμήσουν μὲ συγγράμματα καὶ διδασκαλίαι. Ἀργότερα φάνηκαν οἱ αἱρέσεις, ποὺ τάραξαν τὴν ἐσωτερικὴν γαλήνην τῆς ἐκκλησίας. Ἡ ἀνάγκη νὰ καταπολεμηθοῦν οἱ ἐχθροὶ αὐτοὶ τῆς ἐκκλησίας, γέννησε ἄνδρες μορφωμένους Χριστιανούς, ποὺ ἔκαμαν μεγάλους ἀγῶνες μ' αὐτούς.

Συζητοῦσαν, δίδασκαν, ἔγραφαν, ὑποστηρίζοντας τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν.

Οἱ ἄνδρες αὐτοὶ ὀνομάστηκαν Πατέρες τῆς ἐκκλησίας. Ἐνας ἀπὸ τοὺς σπουδαιότερους Πατέρες εἶναι ὁ Μέγας Ἀθανάσιος. Γεννήθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια τὸ 296 μ. Χ. Ἐκεῖ σπούδασε. Τὴν ἀρχὴν χειροτονήθηκε μοναχὸς καὶ

κατόπιν ἔγινε ἀρχιδιάκονος τοῦ ἐπισκόπου τῆς Ἀλεξανδρείας.

Στὴν Α. Οἰκουμενικὴ σύνοδος, ὅπως μάθαμε, ἔλαβε μέρος, καὶ ἀναδείχτηκε γιὰ τὴ ρητορικὴ του δύναμη καὶ κατακεραύνωσε τὸν Ἄρειο καὶ τοὺς ὁπαδοὺς του, καὶ ὑποστήριξε τὴ Χριστιανικὴ θρησκεία καὶ τὰ δόγματά της. Ὁ Ἀθανάσιος ἔζησε ζωὴ πολὺ ἐνάρετη, καὶ ὅλοι εἶχαν μάθει τὴν ἀξία του. Γι' αὐτὸ ὅταν πέθανε ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρείας, ζήτησεν ὁ λαὸς καὶ τὸν ἔκαμεν Ἐπίσκοπο. Ἐπειδὴ ὁμως πολεμοῦσιν πολὺ τοὺς ἀρειανοὺς εἶχε πολλοὺς ἐχθροὺς, ποὺ διαρκῶς τὸν συκοφαντοῦσαν καὶ ἀνάγκαζαν τὸν αὐτοκράτορα νὰ τὸν ἐξωρίσῃ πολλές φορές. Μὰ καὶ ὁ λαὸς πολλές φορές ἀπαιτοῦσε ἀπὸ τοὺς αὐτοκράτορες καὶ τὸν γύριζαν πίσω.

Τελευταῖος τὸν ξῶρισε ὁ αὐτοκράτορας Οὐάλης, μὰ κι' αὐτὸς ἀναγκάστηκε ἀπὸ τὸ λαό, νὰ τὸν καλέσῃ πίσω.

Εἴκοσι ὀλόκληρα χρόνια ἔκαμεν ἐξόριστος ὁ Ἀθανάσιος. Μὰ καὶ στὴν ἐξορία ἔκανε τὸ καθῆκον του κι' ἐδίδασκε κι' ἔγραφε.

Στὸ τέλος ὁμως ἔπαθε ἡ υἰγεία του ἀπὸ τὰ βάσανα τῆς ἐξορίας καὶ πέθανε στὴν Ἀλεξάνδρεια στὶς 2 Μαΐου τὸ 333 μ. Χ.

Γιὰ τοὺς ἀγῶνες του γιὰ τὴν ἐκκλησίαν ὠνομάστηκε Μέγας καὶ στῦλος τῆς Ὀρθοδοξίας. Ὁ Ἀθανάσιος ἄφησε μερικὰ συγγράμματα, ποὺ καὶ ἐκεῖ καταπολεμεῖ τοὺς Ἄρειανούς. Τὴ μνήμη του τὴν ἑορτάζουμε στὶς 18 Ἰανουαρίου. Τότε ψάλλεται τὸ παρακάτω ἀπολυτίκιο.

«Στῦλος γέγονας Ὀρθοδοξίας, θεῖοις δόγμασιν ὑποστηρίζων τὴν ἐκκλησίαν, ἱεράρχα Ἀθανάσιε· τῷ γὰρ πατρὶ τὸν υἱὸν ὁμοούσιον ἀνακηρύξας κατήσχυνας τὸν Ἄρειον, Πάτερ ὄσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.»

Δηλ. «Ἐχεις γίνει στῦλος τῆς Ὀρθοδοξίας, ἱεράρχη Ἀθανάσιε, ὑποστηρίζοντας τὴν ἐκκλησίαν μὲ θεῖα λόγια. Γιατὶ ἀπόδειξες τὸ Χριστὸ ὁμοιομέν τὸν πατέρα καὶ ντρόπιασες τὸν Ἄρειο. Πατέρα, ὄσιε, παρακάλει Χριστὸ τὸ Θεὸ νὰ μᾶς δώσῃ τὸ μέγα ἔλεος.»

23. Ίουλιανός ο παραβάτης

Οί διάδοχοι του Μεγάλου Κωνσταντίνου ακολουθώντας τὸ παράδειγμά του ὑποστήριξαν πολὺ τὸ Χριστιανισμό.

Μόνον ἓνας ἀνεψιός του, ὁ Ίουλιανός, τὸν καταδίωξε. Γι' αὐτὸ ὠνομάστηκε Ίουλιανός ὁ παραβάτης.

Ὁ Ίουλιανός ὅταν ἦταν μικρὸς ἀνατράφηκε ἱερατικά. Κατόπιν ἔλαβε ἀνώτερη μόρφωση στὴν Πέργαμο, στὴν Νικομήδεια καὶ στὴν Ἀθήνα.

Στὴν Ἀθήνα σπούδασε στὴ ρητορική καὶ φιλοσοφική σχολή, μαζί μὲ τὸ Μέγα Βασίλειο καὶ τὸ Γρηγόριο τὸ Νανζιανζηνό.

Ἐκεῖ ἀγάπησε πολὺ τὴν ἑλληνικὴ ἀρχαιότητα καὶ μίσησε τὸ Χριστιανισμό. Πίστευε πὼς γιὰ τὸν ξεπεσμό τῆς ἀρχαίας δόξας ἔφταιγε ὁ Χριστιανισμός.

Γι' αὐτὸ ἅμα ἔγινε αὐτοκράτορας προσπάθησε νὰ ξαναφέρῃ τὴν ἀρχαία θρησκεία καταδιώκοντας τὸ Χριστιανισμό.

Ἔκανε ναοὺς τῶν ἐθνικῶν, ξανάφερε τοὺς ἀρχαίους ἄγῶνες, ἔκανε φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα τῶν ἐθνικῶν καὶ μὲ κάθε τρόπο προσπαθοῦσε νὰ δώσῃ ζωὴ στὴν ἀρχαία θρησκεία, μὰ δὲν τὸ κατάφερε.

Οἱ προσπάθειές του πῆγαν χαμένες. Ὁ Χριστιανισμὸς εἶχε πιά ριζώσει βαθειὰ στὶς ψυχές τοῦ κόσμου καὶ δὲ μπορούσαν εὐκολὰ νὰ τὸν ἀφήσουν.

Ὁ Ίουλιανός ἐνίωσε πὼς ματαιοπονοῦσε καὶ λένε, πὼς τὴν τελευταία στιγμή, πού πέθανε φώναξε:

«Ἐνίκησες Χριστέ».

24. Ὁ Μέγας Βασίλειος

Χωρίς τὸ Μέγα Ἀθανάσιο ἢ Ἀνατολικὴ ἐκκλησία γένησε κι ἄλλους μεγάλους Πατέρες. Τέτιος εἶναι κι ὁ Μέγας Βασίλειος.

Γεννήθηκε στὴν Καισάρεια τῆς Καππαδοκίας, τὸ 330 μ. Χ., ἀπὸ πλούσια καὶ Χριστιανικὴ οἰκογένεια.

Ἡ μητέρα του Ἐμμέλεια καὶ ἡ γιαγιά του Μακρίνα ἦταν ἀπὸ τὶς πιὸ ἐνάρετες γυναῖκες τῆς ἐποχῆς.

Τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν εὐσέβειά τους θαύμαζαν κι αὐτοὶ οἱ σοφοὶ τῶν ἐθνικῶν.

Ἀπὸ τέτοιες γυναῖκες ἀνατράφηκε ὁ Βασίλειος χριστινικώτατα.

Τὰ πρῶτα μαθήματα τὰ ἤκουσε στὴν Καισάρεια. Ἀπὸ κεῖ πῆγε στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ κατόπιν στὴν Ἀθήνα. Ἐκεῖ σπούδασε ρητορικὴ καὶ φιλοσοφία, μὲ σπουδαστὴ τὸ Γρηγόριο Νανζιανζηνὸ καὶ τὸν Ἰουλιανὸ.

Ἄμα τέλειωσε τὶς σπουδές του, γύρισε στὴν Καισάρεια καὶ δίδασκε ρητορικὴ. Κατόπιν ὅμως ἄφησε τὴ ρητορικὴ καὶ πῆγε σ' ἓνα ἐρημικὸ μέρος καὶ ἄρχισε θρησκευτικὲς μελέτες. Κι ἐπειδὴ ἤθελε νὰ ἐργαστῆ πολὺ γιὰ τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ χειροτονήθηκε πρεσβύτερος καὶ ἀργότερα, τὸ 370 μ. Χ., ἄμα πέθανε ὁ ἐπίσκοπος τῆς Καισάρειας ἔγινε αὐτὸς ἐπίσκοπος.

Ἄμα ἔγινεν ἐπίσκοπος ὁ Βασίλειος ἀναδείχτηκε περιφημὸς ἐκκλησιαστικὸς ρήτορας, διδάσκοντας τὶς χριστιανικὲς ἀλήθειες.

Ὁ Βασίλειος καὶ πρὶν ἀκόμη γίνε ἐπίσκοπος ἦταν πολὺ φιλόανθρωπος. Μὰ ἄμα ἔγινε ἐπίσκοπος πούλησε ὅλη του τὴν περιουσία καὶ τὴ μοίρασε στοὺς φτωχοὺς. Ἐκαμὲ καὶ φτωχοκομεῖο, πού ἀπὸ τὸ ὄνομά του ὠνομάστηκε Βασιλειάδα καὶ πολλὰ ἄλλα φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα. Σ' αὐτὰ ἔδινε ὅλο τὸ μισθὸ του ἐνῶ αὐτὸς ζοῦσε λιτότατα.

Ὁ Βασίλειος, ὅπως καὶ ὁ Μ. Ἀθανάσιος ἦταν φοβερὸς ἐχθρὸς τοῦ Ἀρειανισμοῦ. Παντοῦ καὶ πάντοτε μιλοῦσε καὶ ἤλεγχε τοὺς Ἀρειανούς.

Αὐτοκράτορας τότε ἦταν ὁ Οὐάλης πού εὐνοῦσε πο-

λὸ τὸν Ἀρειανισμό καὶ προσπαθοῦσε καὶ τὸ Βασίλειο νὰ τραβήξῃ μὲ τὸ μέρος του.

Ὁ Βασίλειος ἔγινε περίφημος ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν ποὺ ἔδωκε στὸν ἀπεσταλμένο τοῦ αὐτοκράτορα τὸ Μόδεστο, ποὺ τὸν ἀπειλοῦσε πὼς θὰ τιμωρηθῇ, μὲ ἔξορία, δήμευση περιουσίας καὶ θάνατο, ἂν δὲν γίνῃ Ἀρειανός.

«Τὶ μὲ ἀπειλεῖς;» τοῦ εἶπε: «Δήμευση περιουσίας δὲ φοβοῦμαι, γιατί εἶμαι φτωχός. Οὔτε τὴν ἔξορία, γιατί εἶμαι ξένος καὶ ἐξόριστος στὸν κόσμον αὐτό. Ἄν θελήσετε νὰ μὲ βξσανίσετε, δὲ θὰ μπορέσετε, γιατί στὴν πρώτη πληγὴ θὰ ὑποκύψῃ τὸ ἀσθενικό μου σῶμα. Τὸν θάνατο δὲν τὸν φοβοῦμαι, μάλιστα τὸν περιμένω, γιὰ νὰ μὲ φέρῃ συντομώτερα κοντὰ στὸ Θεό».

Ὁ Μόδεστος καταπλάγηκε μὲ τὴ θαρραλέα ἀπάντησιν τοῦ Βασιλείου καὶ τοῦ εἶπε, πὼς κανεὶς δὲν τοῦ εἶχεν ἀπαντήσῃ ἀκόμη μὲ τέτιο θάρρος.

«Μὰ ἴσως νὰ μὴ συνάντησες ἀκόμη ἀληθινὸ Ἐπίσκοπο», εἶπεν ὁ Βασίλειος. «Οἱ καλοὶ Χριστιανοὶ εἶναι ταπεινοὶ μπροστὰ καὶ στὸν ἐλάχιστο ἄνθρωπο. Μὰ ὅταν πρόκειται γιὰ τὴν πίστη τοῦ Χριστοῦ δὲ φοβοῦνται τίποτε. Ἄς τὰ μάθῃ αὐτὰ κι ὁ αὐτοκράτορας».

Ἔτοι ἀναγκάστηκαν ν' ἀφήσουν ἡσυχὸ τὸ Βασίλειο.

Ὁ Βασίλειος ἔγραψε καὶ πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα καὶ λειτουργεῖα, ποὺ μ' αὐτὴ λειτουργοῦν 10 φορὲς τὸ χρόνο. Τὰ Χριστούγεννα, τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, τὰ Φῶτα, τίς πέντε Κυριακὲς τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς, τῆ Μεγ. Πέμπτη καὶ τὸ Μέγα Σάββατο. Ἀπέθανε νέος σὲ ἡλικία 50 ἐτῶν τὴν 1 Ἰανουαρίου 379 μ. Χ. Ἡ ἐκκλησία τὸν ὠνόμασε Μέγα καὶ ὠρισε τὴ μνήμη του τὴν 1 Ἰανουαρίου.

25. Γρηγόριος ὁ Νανζιανζηνός

Ὁ φίλος καὶ συσπουδαστὴς τοῦ Βασιλείου ἦταν ὁ Γρηγόριος ὁ Νανζιανζηνός. Γεννήθηκε στὴ Νανζιανζὸ τῆς Καππαδοκίας τὸ 328 μ. Χ. Τὸν ἀνάθρεψε χριστιανικώτατα ἡ μητέρα του ἡ Νόνα. Τὰ πρῶτα μαθήματα ἄκουσε στὴν Καισάρεια. Ἀπὸ κεῖ πῆγε στὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ κατόπιν στὴν Ἀθήνα, ὅπου συνάντησε τὸν Βασίλειο, ἔγιναν φίλοι καὶ σπουδάζαν μαζί.

Ἄμα τέλειωσε τὶς σπουδές του ὁ Γρηγόριος γύρισε στὴν πατρίδα του. Βαπτίστηκε σὲ ἡλικία τριάντα χρονῶν καὶ χειροτονήθηκε πρεσβύτερος τὸ 361 μ. Χ.

Αὐτὸ τὸ ἀπαιτοῦσε ὁ πατέρας του, ποῦ ἦταν Ἐπίσκοπος Νανζιανζοῦ, γιὰ νὰ τὸν βοηθᾷ. Ἄμα πέθανεν ὁ πατέρας του χειροτονήθηκε αὐτὸς Ἐπίσκοπος Νανζιανζοῦ.

Ὁ Γρηγόριος εἶχε μεγάλην εὐγλωττία καὶ ἀρετὴ καὶ γρήγορα ἡ φήμη του ἔφτασε παντοῦ.

Κεῖνη τὴν ἐποχὴ οἱ Ἀρειανοὶ εἶχαν πληθύνει παρὰ πολὺ, ἐνῶ οἱ Ὀρθόδοξοι λιγότευαν. Σὲ τοῦτο συνετέλεσε πολὺ καὶ ὁ αὐτοκράτορας Οὐάλης, ποῦ ἦταν ὀπαδὸς τοῦ Ἀρείου. Στὴν Κωνσταντινούπολη οἱ Ὀρθόδοξοι εἶχαν περιοριστῆ στὴ μικρὴ ἐκκλησία τῆς Ἁγ. Ἀναστασίας. Κι' ἐπειδὴ πιέζονταν πολὺ ἀπὸ τοὺς Ἀρειανούς, προσκάλεσαν τὸ Γρηγόριο νὰ διδάξη.

Ὁ Γρηγόριος ἦρθε στὴ Κωνσταντινούπολη καὶ ἀπὸ τὸ ναὸ τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας δίδαξε καὶ κήρυξε μὲ τόση δύναμη γιὰ τὴ Θεότητα τοῦ Χριστοῦ, ποῦ τὸν ὠνόμασαν Θεολόγο.

Οἱ λόγοι τοῦ Γρηγορίου εἶχαν κάμει μεγάλην ἐντύπωση στὴν ψυχὴ τῶν Χριστιανῶν. Οἱ Ἀρειανοὶ θορυβήθηκαν πολὺ καὶ ἄρχισαν νὰ ἐχθρεύωνται τὸ Γρηγόριο.

Ἀργότερα ὅταν ἔγινεν αὐτοκράτορας ὁ Θεοδόσιος, ὁ Γρηγόριος ἔγινε Πατριάρχης στὴν Κωνσταντινούπολη. Τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη ἔγινε κι ἡ δεύτερη οἰκουμενικὴ σύνοδος καὶ ἦταν πρόεδρος ὁ Γρηγόριος.

Μὰ ἐπειδὴ ἀπὸ προτύτερα εἶχε πολλοὺς ἐχθροὺς στὴν Κωνσταντινούπολη ἀναγκάστηκε γρήγορα ν' ἀφήσῃ τὸν

Πατριαρχικό θρόνο και να γυρίση στην πατρίδα του. Εκεί απέθανε τὸ 391.

Ὁ Γρηγόριος δὲν ἦταν μόνον καλὸς ρήτορας, ἀλλὰ και καλὸς συγγραφέας. Ἐγράψε πολλοὺς ἐκκλησιαστικοὺς λόγους, ἐπιστολὰς και ποιήματα.

Τὴ μνήμη του ἑορτάζομε στίς 25 Ἰανουαρίου.

26. Ὁ Θεοδόσιος ὁ Α΄ καταδιώκει τοὺς ἐθνικοὺς

Ἐστερα ἀπὸ τὸ Μέγα Κωνσταντῖνο και τοὺς διαδόχους του πολλοὶ ἔγιναν αὐτοκράτορες. Ἄλλοι εὐνοοῦσαν τοὺς ἐθνικοὺς και καταδίωκαν τοὺς Χριστιανοὺς και ἄλλοι εὐνοοῦσαν τοὺς αἰρετικούς και καταδίωκαν τοὺς ὀρθόδοξους.

Ὅταν ἀνέβηκε στὸ θρόνο ὁ Θεοδόσιος ὁ Α΄, ἡ ὀρθόδοξία περνοῦσε μεγάλη κρίση· ἓνα ἀπὸ τίς διώξεις τῶν ἐθνικῶν και ἄλλο ἀπὸ τίς ἐσωτερικὲς φιλονεικίαις μὲ τοὺς αἰρετικούς.

Μόλις ἀνέβηκε στὸ θρόνο ὁ Θεοδόσιος ὑποστήριξε πολὺ τοὺς ὀρθόδοξους και καταδίωξε τοὺς αἰρετικούς και τοὺς ἐθνικοὺς. Τοὺς ἔκλειε τοὺς ναοὺς των και τοὺς ἀφαιροῦσε τὰ πολιτικὰ τους δικαιώματα γιὰ νὰ τοὺς ἀναγκάση νὰ γίνουν Χριστιανοί.

Και τὸ χειρότερο ἄφηνε τὸν ὄχλο και γκρέμιζε τοὺς ναοὺς τῶν εἰδολολατρῶν και κατάστρεφε διὰ τὰ ἔργα τέχνης. Αὐτὸ εἶναι πού βαρύνει τὸ Θεοδόσιο, πού ἔπρεπε μὲν νὰ ὑποστηρίξη τὸ Χριστιανισμό, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ προστατέψη και τὴν τέχνη και ν' ἀπαγορέψη τίς βαρβαρότητες.

Στὴν ἐποχὴ τοῦ Θεοδοσίου τοῦ Α΄, ἔγινε πατριάρχης και ὁ Γρηγόριος ὁ Νανζιανζηνός. Τότε ἔγινε και ἡ Δεύτερη

Οίκουμενική σύνοδος, πού επικύρωσε τις αποφάσεις της πρώτης και συμπλήρωσε τὰ ἄρθρα τοῦ «Πιστεύω».

Οἱ διάδοχοι τοῦ Θεοδοσίου φάνηκαν αὐστηρότεροι πρὸς τὴν εἰδωλολατρεία κι ἔτσι ἔσβυσε σιγά, σιγά ἀπὸ τὸ Βυζαντιακὸ κράτος.

27. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος

Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος γεννήθηκε στὴν Ἀντιόχεια τὸ 347 μ. Χ.

Πολὺ νέος ἔμεινε ὄρφανὸς ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ τὴν ἀνατροφή του ἀνάλαβε ἡ μητέρα του Ἀνθοῦσα. Αὐτὴ ἦταν γυναῖκα εὐσεβесиᾶτη καὶ ἐνάρετη καὶ ἔβαλε γερὰ θεμέλια στὴν ἀνατροφή τοῦ παιδιοῦ της.

Τὰ πρῶτα γράμματα τάμαθε ὁ Ἰωάννης στὴν Ἀντιόχεια. Ἀπὸ κεῖ πῆγε κατόπιν στὴν Ἀθήνα. Ἐγινε μαθητὴς τοῦ σοφιστῆ Λιβάνιου καὶ διδάχθηκε τὴ ρητορικὴ ἀπ' αὐτόν.

Ἀπὸ τότε ὁ Λιβάνιος διέκρινε τὴ ρητορικὴ δύναμη τοῦ Ἰωάννου καὶ προεῖπε πὼς μιά μέρα θὰ γίνῃ μεγάλος ρήτορας. Λυπόταν μάλιστα πολὺ, γιατί νὰ μὴν εἶναι ἐθνικός ὁ Ἰωάννης, νὰ τὸν ἀφίση διάδοχό του.

Ἀμα τέλειωσε τὶς σπουδές του ὁ Χρυσόστομος γύρισε στὴν πατρίδα του τὴν Ἀντιόχεια καὶ χειροτονήθηκε πρεσβύτερος. Ἐκεῖ ἔμεινε δώδεκα χρόνια καὶ δίδασκε τοὺς πιστοὺς τὸ θεῖο λόγο. Τόσο ὁμορφα τοὺς δίδασκε, μὲ τόση εὐγλωττία καὶ μὲ τόση γλυκύτητα, πού τὸν ὠνόμασαν Χρυσόστομο.

Ἡ φήμη του γρήγορα ἔφτασε παντοῦ καὶ κόσμος πολλὸς ἔτρεχε νὰ τὸν ἀκούῃ νὰ διδάσκῃ.

Τὸ 397 μ. Χ. τὸν κάλεσε στὴν Κωνσταντινούπολη ὁ αὐτοκράτορας Ἀρκάδιος καὶ τὸν ἔκαμε Πατριάρχη.

Ἐκεῖ δείχθηκε ἀπαράμιλλος σὲ ὄλα. Φρόντισε νὰ ἔξα-

πλώθη ὁ Χριστιανισμὸς στοὺς βαρβάρους καὶ νὰ περιοριστοῦν οἱ αἵρετικοί. Ὡς φιλόανθρωπος δὲν ἦταν δεύτερος. Προστάτευε τοὺς φτωχοὺς. Ἔκαμε φτωχοκομεῖα, σχολεῖα καὶ ἄλλα φιλόανθρωπικὰ ἰδρύματα. Τοὺς καλοὺς τοὺς συμβούλευε μὲ μελιχιότητα καὶ πραότητα μεγάλη. Μὰ τοὺς κακοὺς τοὺς ἤλεγχε ἀσπληρότατα σ' ἕποια τάξη καὶ ἂν ἀνῆκαν. Ἔδειξε μεγάλη ἀσπληρότητα στοὺς κληρικοὺς, γιατί ἤθελε νὰ ἐξυψώσῃ τὸν κληρὸ στὴ θέση, πού πρέπει. Γι' αὐτὸ φρόντισε πολὺ καὶ γιὰ τὴ μόρφωσή τους.

Μὰ καὶ λαϊκοὺς καὶ ἄρχοντες ἅμα ἔκαναν τὸ κακὸ τοὺς ἤλεγχε δριμύτατα. Καὶ αὐτὴ τὴν αὐτοκράτειρα Εὐδοξία, ἤλεγξε ἀσπληρότατα καὶ τῆς ἔρριξε ὅλη τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν παραλυσία τῆς Αὐλῆς.

Ὅλοι οἱ δυσαρεστημένοι τότε μὲ ἀρχηγὸ τὴν αὐτοκράτειρα κατάφεραν νὰ πείσουν τὸν αὐτοκράτορα νὰ τὸν ἐξορίσῃ.

Μὰ ἅμα τὸ ἔμαθε ὁ λαὸς, σύσωμος πῆγε ἔξω ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα καὶ ἀνάγκασε τὸν αὐτοκράτορα νὰ τὸν καλέσῃ πάλι πίσω.

Ὁ Χρυσόστομος ξαναγύρισε στὴ θέση του δίδασκε τοὺς πιστοὺς καὶ ἄρχισε τώρα μὲ μεγαλύτερη δριμύτητα νὰ ἐλέγχει τὶς ἀκολασίες τῆς αὐτοκράτειρας.

Κεῖνη θύμωσε τώρα πὸ πολὺ καὶ τὸν ξώρισε στὴν Κουκουσό τῆς Μ. Ἀσίας καὶ ἀπὸ κεῖ στὸν Πόντο.

Μὰ στὸ δρόμο πέθανε ἀπὸ τὶς κακουχίες. Ἄμα ὁ λαὸς τῆς Κωνσταντινούπολης ἔμαθε τὸ θάνατο του, πῆγε κι' ἔκαψε τὸ ναὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας, πού εἶχε ἐκφωνήσει τοὺς ὠραίους τοῦ λόγου ὁ Χρυσόστομος.

Ὁ Χρυσόστομος δὲν ἦτον μόνον ὑπέροχος ρήτορας, μὰ ἦταν καὶ ἄριστος συγγραφέας. Ἐγραψε πολλοὺς λόγους καὶ ἐπιστολὰς καὶ τὴν λειτουργία πού γίνεται καὶ σήμερα σ' ὅλες τὶς ἐκκλησίες.

Τὴ μνήμη του ἐορτάζομε δυὸ φορές τὸ χρόνο, στίς 13 Νοεμβρίου, καὶ στίς 27 Ἰανουαρίου.

Καὶ τὶς 30 Ἰανουαρίου ἐορτάζομε τὴ μνήμη του μαζί μὲ τοὺς δυὸ ἄλλους Ἱεράρχες τὸ Βασίλειο τὸ Μέγα καὶ τὸν Γρηγόριο τὸ Θεολόγο.

Γίνεται δηλ. ἡ ἐορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Τότε ψάλλεται τὸ παρακάτω ἀπολυτίκιο.

«Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας τῆς τρισηλίου Θεότητος, τοὺς τὴν Οἰκουμένην ἀκτίσι δογμάτων θείων πυρσεύσαντας, τοὺς μελιρρύτους ποταμοὺς τῆς σοφίας, τοὺς τὴν κτίσιν πᾶσαν Θεογνωσίας νάμασιν καταρδεύσαντας, Βασίλειον τὸν Μέγαν καὶ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον σὺν τῷ κλεινῷ Ἰωάννῃ τῷ τὴν γλῶσσαν χρυσορρήμονι, πάντες οἱ τῶν λόγων αὐτῶν ἔρασταὶ συνελθόντες ὕμνοις τιμήσωμεν αὐτοὶ γὰρ τῇ Τριάδι, ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ πρεσβεύουσιν».

Δηλ. «Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρες τῆς Ἁγίας Τριάδας, ποὺ φώτισαν ὅλο τὸν κόσμο μὲ τὰ θεῖα λόγια τους, αὐτοὺς ποὺ εἶναι ποταμοὶ μελίρρυτοι τῆς σοφίας καὶ πότισαν ὅλο τὸν κόσμο μὲ τὰ νάματα τῆς Θεογνωσίας δηλ. τὸ Μέγα Βασίλειο, τὸ Γρηγόριο τὸ Θεολόγο μαζί μὲ τὸν περίφημο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο ἐμεῖς ὅλοι, ποὺ θαυμάζουμε τοὺς λόγους των ἅς μαζευτοῦμε καὶ ἅς τοὺς δοξάσωμε, γιατί αὐτοὶ πάντα μεσιτεύουν στὴν ἁγία Τριάδα γιὰ τὴ σωτηρία μας.

28. Ὁ Ἰουστινιανὸς καὶ ὁ ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας

Ὁ Ἰουστινιανὸς ἦταν διάδοχος τοῦ θείου του Ἰουστίνου τοῦ Α΄. ποὺ εἶχε ἀναλάβει καὶ τὴν ἀνατροφή-του.

Ὁ Ἰουστίνος τὸν ἀνάθρεψε χριστιανικὰ καὶ τοῦ ἔδωκε μὀρφωση σπάνια. Ἦταν καὶ ἐκ φύσεως δραστήριος καὶ κατάφερε μὲ τὴ δραστηριότητά του καὶ τὴν ἐπιμέλειά του ν' ἀναδειχτῆ μέγας καὶ ἐξοχος νοῦς.

Αὐτοκράτορας ἔγινε τὸ 527 μ. Χ.

Μὲ τὴ συνεργασία σοφῶν καὶ ἐξόχων ἀνδρῶν κατὰ-

φερε νά λαμπρύνη τὸ κράτος του. καὶ νά κάμῃ πολλὰ ἔργα, πού ἔκαμαν τὸ ὄνομά του ἀθάνατο.

Σὲ τοῦτο πολὺ τὸν βοήθησε καὶ ἡ σύζυγός του ἡ Θεοδώρα, μὲ τίς συνετεὲς συμβουλές της.

Ὁ Ἰουστινιανὸς ὑποστήριξε πολὺ καὶ τὴ Χριστιανικὴ θρησκεία. Τὴν ἐκήρυξε ἐπίσημη θρησκεία στὸ κράτος του καὶ τὴν ἐπέβαλε σὲ ὅλους.

Γιὰ νά σβύσῃ δὲ μιὰ γιὰ πάντα ὁ ἐθνισμὸς ἀπὸ τὸν κόσμον, διάταξε κι ἔκλεισαν ὅλες οἱ φιλοσοφικὲς σχολές, πού δίδασκαν τὴν εἰδωλολατρεία. Ἐπίσης ἐφάρμοσε νόμους αὐστηροὺς γιὰ τοὺς ἐθνικοὺς καὶ τοὺς αἰρετικοὺς κι ἔτσι ἀναγκάζονταν νά βαφτιστοῦν.

Τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἔγινε μιὰ στάση στὸν ἱππόδρομο, ἡ στάση τοῦ «νίκω».

Οἱ στασιαστὲς ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα κακὰ, πού ἔκαμαν, ἔκαψαν καὶ τὸ ναὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας.

Ὁ Ἰουστιανὸς ἄμα ἠσύχασεν ἡ στάση κάλεσε τοὺς ἀριστοὺς ἀρχιτέκτονες Ἀνθέμιον καὶ Ἰσιδώρον καὶ ἀνάθεσθε αὐτοὺς νά ξανακτίσουν τὸ ναὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας.

Ὁ Ἀνθέμιος καὶ ὁ Ἰσιδώρος ἔκαμαν τὸ σχέδιον καὶ πῆραν 10000 ἑργάτες καὶ ἐργάζονταν.

Ὁ ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας στὰ χρόνια τοῦ Ἰουστινιανοῦ

Ξώδεψαν 300 ἑκατομ. δραχμές γιά νά χτίσουν τὸ μεγαλοπρεπῆ ναό. Ὅπου ἦταν ὠραῖα μάρμαρα τὰ ἔβρισκαν καὶ τὰ ἔφεραν στὴν ἁγία Σοφία. Ὅτι λαμπρὸ καὶ ἐξαιρετικὸ ὕλικό ἐκεῖ τὸ ἔφερναν.

Ἀπὸ μέσα στόλισαν τὸ ναὸ μὲ πλούσια στολίδια καὶ μὲ πολύτιμους λίθους, ὥστε ὁ ναὸς ἔγινε τὸ μεγαλοπρεπέστερο οἰκοδόμημα τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου.

Ὅταν τελείωσε ὁ ναὸς καὶ μπῆκε ὁ Ἰουστινιανὸς νὰ τὸν δῆ τόσο ἐνθουσιάστηκε πὺ φώναξε.

«Νενίκηκά σε Σολομῶν» δηλαδή «Σὲ νίκησα Σολομῶν γιατί ἔκαμα πιὸ ὁμορφο ναὸ, ἀπὸ κεῖνον, πὺ ἔκαμες ἐσύ στὰ Ἱεροσόλυμα.»

Ὁ ναὸς αὐτὸς σώζεται ἀκόμη καὶ σήμερα, μὰ τὸν ἔχουν κάμει τζαμί οἱ Τοῦρκοι.

29. Ὁ Ἡράκλειος καὶ ὁ ἀκάθιστος ὕμνος

Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἰουστινιανοῦ τὸ κράτος πῆραν ἀνίκανοι αὐτοκράτορες καὶ τ' ἄφησαν νὰ ξεπέση.

Ἐχθροί, οἱ Πέρσες, οἱ Σλαῦοι καὶ οἱ Ἀραβες ἄρπαξαν τὶς διάφορες ἐπαρχίες του καὶ τὸ μίκραιναν κάθε μέρα. Οἱ Πέρσες μάλιστα εἶχαν ἀρπάξει καὶ τὸν Τίμιο Σταυρὸ ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐκυρίευσαν πολλές ἐπαρχίες τοῦ Ἀσιατικῆς καὶ προχώρησαν ἔξω ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη.

Οἱ Ἀβάροι καὶ οἱ Σλαῦοι ἀπὸ βορρᾶν ἀπειλοῦσαν νὰ πάρουν κι' αὐτὴ τὴν Κωνσταντινούπολη.

Αὐτοκράτορας ἔγινε τὸ 610 μ. Χ. ὁ Ἡράκλειος.

Αὐτὸς εἶχε μεγάλα προτερήματα μὰ σὰν βρέθηκε μπροστὰ σὲ τέτοια κατάσταση κινδύνεψε νὰ χάσῃ τὸ θάρρος του.

Τὸν ἐνεθάρρυνε καὶ τὸν ἐνεψύχωνε ὁμοῦς ὁ Πατριάρχης Σέργιος. Μὲ τίς εὐλογίες του πῆγε κατὰ τῶν Ἀβάρων καὶ τῶν Σλαύων καὶ τοὺς νίκησε. Ἄφηκε ὕστερα τὸ Σέργιο μὲ τὸν Πρωθυπουργὸ Βῶνο στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ μὲ τὸ στρατό του καὶ μὲ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας μπροστὰ πῆγε κατὰ τῶν Περσῶν γιὰ νὰ ἐλευθερώσῃ καὶ τὸν Τίμιο Σταυρό.

Ὅταν ἀπουσίαζε ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη ὁ Ἡράκλειος οἱ Ἀβαιοὶ πῆγαν πάλι κατὰ τῆς Κωνσταντινούπολης καὶ ἀπειλοῦσαν νὰ τὴν πάρουν. Ὁ Σέργιος τότε μάζεψε ὅλο τὸ λαὸ τῆς Πρωτεύουσας, πῆραν καὶ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας καὶ πῆγαν κατὰ τῶν Ἀβάρων. Τοὺς νίκησαν καὶ τοὺς ἀνάγκασαν νὰ φύγουν γιὰ τὴν πατρίδα τους. Τότε σύσσωμος ὁ λαὸς μαζεύτηκε στὸ ναὸ τῆς Θεοτόκου καὶ τῆς ἔψαλλε ὄρθιος, ὅλη τὴ νύχτα ὕμνο, γιὰ τὴ βοήθεια, ποὺ τοὺς ἔκαμε καὶ σώθηκαν ἀπὸ τὸν ἐχθρὸ. Ὁ ὕμνος αὐτὸς στὴ Θεοτόκο ὠνομάστηκε Ἀκάθιστος ὕμνος καὶ ψάλλεται στὶς ἐκκλησίες ὁλόκληρος, τὴν Παρασκευὴ τῆς Πέμπτης ἐβδομάδας τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Τὶς Παρασκευὲς τῶν τεσσάρων πρώτων ἐβδομάδων τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, ψάλλεται τὸ ἓνα τέταρτο τοῦ ὕμνου κάθε φορά.

Τότε ψάλλεται καὶ τὸ παρακάτω τροπάριο, ποὺ εἶναι ἀφιερωμένο στὴν Παναγία, τὴν ὑπέρτατο στρατηγὸ.

«**Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῶ τὰ νικητήρια ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχκριστήρια, ἀναγράφω Σοι, ἡ πόλις Σοι, Θεοτόκε. Ἄλλ' ὡς ἔχουσα τὸ κράτος ἀπροσμάχητον ἐκ παντοίων με κινδύνων ἐλευθέρωσον ἵνα κράζω Σοι, Χαῖρε νύμφη ἀνύμφευτε.**»

Τὴν ὥρα ποὺ ὁ Σέργιος μὲ τὸ λαὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως νικούσε τοὺς Ἀβάρους, πολεμοῦσε καὶ ὁ Ἡράκλειος μὲ τοὺς Πέρσες. Σὲ ἕξ χρόνια τοὺς κατὰστρεψε τελείως. Τοὺς πῆρε τὸν Τίμιο Σταυρὸ καὶ γύρ.σε στὴν Κωνσταντινούπολη νικητῆς, μὲ τὸν Τίμιο Σταυρὸ καὶ μὲ πολλὰ λάφυρα.

Τὸν ἄλλο χρόνον ὁ Ἡράκλειος πῆγε στὰ Ἱεροσόλυμα μόνος του καὶ ὕψωσε τὸν Τίμιο Σταυρὸ, στὸ ναὸ τῆς Ἀναστάσεως, στὶς 14 τοῦ Σεπτέμβρη 614 μ. Χ. Ὁ λαὸς ὅλος

ήταν εκεί προσκύνησε τὸ Σταυρὸ κι' ἔψαλλε τὸ παρακάτω τροπάριο.

«Σῶσον Κύριε τὸν λαόν Σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν Σου νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ Σὸν φυλάττων διὰ τοῦ Σταυροῦ Σου Πολίτευμα».

Τὴν ὕψωση τοῦ Σταυροῦ τὴν ἑορτάζει ἡ ἐκκλησία μας στίς 14 τοῦ Σετέμβρη.

30. Ὁ μοναχικὸς βίος. Ἄσκητές "Ἅγιος Ἀντώνιος

Ἀπὸ τὸ 2ο αἰῶνα ἀμέσως, πολλοὶ χριστιανοὶ ποὺ ἤθελαν νὰ ὑψωθοῦν περισσότερο στὸ Θεό, ἄφησαν τὶς πόλεις καὶ τὰ χωριά κι' ἔφυγαν μακριὰ στὴν ἔρημο.

Ἐκεῖ μόνοι τους, χωρὶς περισπασμοὺς καὶ ἐνοχλήσεις προσεύχονταν στὸ Θεὸ μέρα καὶ νύχτα καὶ νήστευαν.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ὠνομάστηκαν ἄσκητές. Ἀργότερα ἀπὸ τοὺς ἄσκητές ἔγιναν οἱ μοναχοὶ καὶ διαμορφώθηκε ὁ μοναχικὸς βίος.

Ἰδρυτὴς τοῦ μοναχικοῦ βίου ἦταν ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος.

Ὁ Ἀντώνιος γεννήθηκε στὴν Ἄνω Αἴγυπτο ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς τὸ 241 μ. Χ.

Μελέτησέ πολὺ τὴν Ἁγία Γραφή καὶ ποτίστηκε ἀπὸ τὰ νάματα τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸν λάτρευε μ' ὅλη τὴν ψυχὴ του.

Γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἀφοσιωθῇ ἀκόμη πιὸ πολὺ στὴ λατρεία του, πούλησε τὴ μεγάλη περιουσία του, τὴ μοίρασε στοὺς φτωχοὺς κι' ἔφυγε γιὰ τὴν ἔρημο. Ἐκεῖ παραδόθηκε σὲ προσευχὴ καὶ νηστεία καὶ στὴ μελέτη τῶν Ἁγίων Γραφῶν.

Ἡ φήμη του γρήγορα διαδόθηκε παντοῦ καὶ πολλοὶ πήγαιναν καὶ τοῦ ζητοῦσαν συμβουλές καὶ ἔβρισκαν παρηγοριά στα λόγια του.

Ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος σπάνια πήγαινε στὴν Ἀλεξάνδρεια.

Μόνον ὅταν ὁ Ἀρειανισμὸς ἀπειλοῦσε τὴν ἐκκλησία τῆς Ἀλεξάνδρειας, τότε παρουσιάστηκε μερικές φορές στὴν πόλη καὶ συμβούλευε καὶ ἔδινε θάρρος στοὺς πιστοὺς.

Ὁ Ἀντώνιος πέθανε τὸ 356 μ. Χ. σὲ ἡλικία 115 χρονῶν.

Τὴ μνήμη του ἐορτάζουμε στὶς 17 Ἰανουαρίου.

Μετὰ τὸν Ἅγιο Ἀντώνιο ὁ μαθητὴς του Παχώμιος ἔδωκε κανονικώτερο τύπο στοῦ μοναχικοῦ βίου.

Αὐτὸς μάζευε τοὺς μοναχοὺς καὶ ζοῦσαν στοῦ ἴδιο μέρους μαζί καὶ τοὺς ἀνάγκασε νὰ ζοῦν μὲ τοὺς ἴδιους νόμους καὶ κανόνες. Ἰδρυσε μοναστήρι σ' ἓνα νησάκι τοῦ Νείλου καὶ ἐκεῖ ζοῦσαν 7 χιλ. μοναχοὶ μαζί. Ὁ μοναχικὸς βίος διαδόθηκε γρήγορα σ' ὅλη τὴν Αἴγυπτο καὶ ἀπὸ κεῖ σ' ὅλη τὴν Ἀνατολή καὶ ἀργότερα καὶ στὴ Δύση.

Ἔτσι συστήθηκαν τὰ μοναστήρια ποὺ ἀργότερα ἔγιναν κέντρον ἀρετῆς καὶ Παιδείας. Γιὰ σιγὰ σιγὰ ἡ Παιδεία ἄρχισε νὰ καλλιεργῆται στὰ μοναστήρια. Ἀργότερα στὴν ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας, τὰ μοναστήρια ἦσαν, ποὺ φώτιζαν τὸν ὑπόδουλο ἑλληνισμό. Τὸ παράδειγμα τῶν ἀνδρῶν ἀκολούθησαν καὶ γυναῖκες. Ἔτσι ἔγιναν καὶ μοναστήρια ἀποκλειστικὰ γιὰ γυναῖκες μοναχές.

31. Εικονομάχοι Κυριακή τῆς Ὁρδοδοξίας

Ξέρομε πὼς οἱ Χριστιανοὶ ἀπὸ παλιὰ εἶχαν τὶς εἰκόνες τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Χριστοῦ στοὺς ναοὺς τῶν.

Ἀργότερα ἔβαλαν καὶ εἰκόνες τῶν ἁγίων. Με τὴν τιμῆ, ποὺ ἔκαναν στὶς εἰκόνες τιμοῦσαν πρὸ πολὺ τοὺς ἁγίους.

Σιγὰ, σιγὰ ὅμως ὁ ἀμόρφωτος ὄχλος ἄρχισε νὰ λατρεύῃ τὶς ἴδιες τὶς εἰς εἰκόνες σὰν εἰδῶλα.

Τότε γεννήθηκε ἓνα σπουδαῖο ζήτημα στὸ Βυζαντικὸ κράτος τὸ ζήτημα τῆς εἰκονομαχίας.

Ὅταν ἦταν αὐτοκράτορας ὁ Λέοντας ὁ Ἰσαυρος ὁ Γ' διάταξε νὰ βγάλουν τὶς εἰκόνες ἀπὸ τοὺς ναοὺς.

Ὁ λαὸς του τότε διαιρέθηκε σὲ δυὸ ἀντιμαχόμενες μερίδες τοὺς εἰκονολάτρεις καὶ τοὺς εἰκονομάχους.

Πολλές καὶ μεγάλες φιλονεικίες ἔγιναν ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Οἱ εἰκονολάτρεις ἀπαιτοῦσαν νὰ μένουν οἱ εἰκόνες στοὺς ναοὺς, οἱ εἰκονομάχοι ζητοῦσαν νὰ βγοῦν.

Ὁ διάδοχος τοῦ Λέοντα ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Κοπρώνυμος ἦταν πρὸ αὐστηρὸς εἰκονομάχος. Αὐτὸς ὄχι μόνο ἔβγαλε τὶς εἰκόνες ἀπὸ τὶς ἐκκλησίες, μὰ καταδίωξε καὶ τοὺς εἰκονολάτρεις.

Μὰ οὔτε μὲ τοὺς διωγμοὺς αὐτοὺς κατάφερε νὰ σβύσῃ ἡ εἰκονολατρεία.

Οἱ εἰκονολάτρεις εἶχαν τὶς εἰκόνες στὰ σπίτια τους καὶ κρυφὰ τὶς προσκηνοῦσαν.

Καὶ οἱ διάδοχοι τοῦ Κωνσταντίνου καταδίωξαν τοὺς εἰκονολάτρεις.

Μόνον ἅμα ἔγινεν αὐτοκράτειρα ἡ Εἰρήνη ἡ Ἀθηναία ὑποστηρικτῆκανε οἱ εἰκόνες. Αὐτὴ κάλεσε τὴν ἑβδόμη Οἰκουμενικὴ σύνοδο στὴ Νίκαια τὸ 787 μ. Χ.

Ἡ σύνοδος αὐτὴ ἀποφάσισε νὰ μποῦνε πάλι οἱ εἰκόνες στοὺς ναοὺς.

Ἄμα πέθανε ὅμως ἡ Εἰρήνη οἱ αὐτοκράτορες ποὺ ἀνέβηκαν στὸ θρόνο ἦσαν εἰκονομάχοι καὶ καταδίωξαν τοὺς

εικονολάτρες και ἔβγαλαν πάλι τις εἰκόνες ἀπὸ τοὺς ναοὺς.

Τελευταῖος εἰκονομάχος αὐτοκράτορας ἦταν ὁ Θεόφιλος.

Μὰ ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Θεόφιλου ἡ γυναῖκα του ἡ Θεοδώρα κάλεσε σύνοδο στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ 842 μ. Χ.

Ἡ σύνοδος αὐτὴ ἀπεφάσισε νὰ προσκυνῶνται οἱ εἰκόνες, μὰ ἡ τιμὴ καὶ ἡ πρᾶσκύηση νὰ πηγαῖν στὸ πρόσωπο ποὺ ἀπεικονίζει ἡ εἰκόνα κι ὄχι στὴν ἰδ.α τὴν εἰκόνα.

Τὸ γεγονός αὐτὸ τὸ εὐορτάζει ἡ ἐκκλησία τὴν πρώτη Κυριακὴ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Ἡ ἡμέρα αὐτὴ ὀνομάζεται Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Τὴν ἡμέρα αὐτὴ ψάλλεται τὸ τροπάριον.

«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου προσκυνοῦμεν Ἄγαθέ, αἰτούμενοι συγχώρησιν τῶν πταισμάτων ἡμῶν, Χριστέ ὁ Θεός. Βουλῆσει γὰρ νηδύοκησας ἀνελθῶν ἐν τῷ Σταυρῷ, ἵνα ρύση, οὓς ἐπλασας ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ. Ὅθεν εὐχαρίστως βοῶμεν Σοι χαρᾶς ἐπλήρωσας τὰ πάντα, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, παραγενόμενος εἰς τὸ σῶσαι τὸν κόσμον.»

Δηλαδή «Τὴν Ἁγία εἰκόνα σου προσκυνοῦμε, Ἄγαθέ, ζητώντας νὰ συχωρέσης τις ἁμαρτίες μας, Χριστέ ὁ Θεός. Μὲ θέλησή σου ἀνέβηκες στὸ Σταυρό, γιὰ νὰ σώσης τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴ δουλεία τοῦ ἐχθροῦ. Γι' αὐτὸ μ' εὐχαρίστηση σοῦ φωνάζομε: Τὰ πάντα γέμισες χαρὰ. Σωτήρα μας, ποὺ ἦρθες νὰ σώσης τὸν κόσμον.»

32. Φώτιος. Οί αξιώσεις τῶν Παπῶν Τό σχίσμα. Οί Βούλγαροι γίνονται Χριστιανοί. Μεθόδιος καί Κύριλλος

Ξέρομε, πῶς οἱ Πατριάρχες τῆς Χριστιανικῆς ἐκκλησίας ἦσαν πέντε. Ὁ πατριάρχης Ρώμης, Ἀλεξανδρείας, Κωνσταντινουπόλεως, Ἀντιόχειας καί Ἱεροσολύμων. Καί οἱ πέντε αὐτοὶ Πατριάρχες ἦσαν ἴσοι μεταξύ τους.

Καθένας διηύθυνε μόνο τίς ἐκκλησίες τῆς περιφέρειάς του καί δέν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἀνακατευτῆ στά ζητήματα τῶν ἐκκλησιῶν τῶν ἄλλων Πατριαρχείων.

Μά σιγά, σιγά ὁ Πατριάρχης τῆς Ρώμης, πού αὐτοτιτλοφορήθηκε Πάπας, ἀπόχτησε φιλοδοξίες.

Ἀφοῦ ὑπόταξε ὅλες τίς ἐκκλησίες τῆς Δύσης κάτω ἀπὸ τὸ σκήπτρο του, ἤθελε ν' ἀνακατευτῆ καί στίς ὑποθέσεις τῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς. Ἦθελε μὲ κάθε τρόπο νὰ καταφέρῃ ὅλες οἱ ἐκκλησίες νὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ αὐτόν.

Τὸ δικαιολογοῦσε κι ἔλεγε, πῶς ἔτσι πρέπει, γιστὶ οἱ Πάπες εἶναι διάδοχοι τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου καί Πατριάρχες στὴν πρώτη πρωτεύουσα τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους, τῆ Ρώμης.

Μά οἱ Πατριάρχες τῆς Ἀνατολῆς δέν τὸ δέχτηκαν μὲ κανέναν τρόπο.

Γι' αὐτὸ ὁ Πάπας ζητοῦσε ἀφορμὴ ν' ἀνακατευτῆ στά πράγματα τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς αὐθαίρετα.

Ὅταν ἦταν αὐτοκράτορας στὴν Κωνσταντινούπολη ὁ Βάρδας ὡς ἐπίτροπος τοῦ ἀνεψιοῦ του Μιχαήλ, πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦταν ὁ Ἰγνάτιος. Ὁ Ἰγνάτιος δέν ἔκανε τίς παράλογες ἀπαιτήσεις τοῦ Βάρδα, γι' αὐτὸ τὸν ἔπαψε καί χειροτόνησε ἕνα ἄλλο Πατριάρχη τὸ Φώτιο.

Ὁ Φώτιος ἦταν ἄνδρας πολὺ μορφωμένος, πολὺ ἐνάρετος, καί γερός χαραχτήρας, μὰ ἦταν λαϊκός.

Μέσα σὲ ἕξι ἡμέρες πέρασε ὄλα τὰ ἱερατικὰ ἀξιώματα κι ἔγινε Πατριάρχης. Ὁ Βάρδας κάλεσε σύνοδο καί ἐπικύρωσε τὴν ἐκλογὴ αὐτῆ τοῦ Φωτίου.

Ὁ Πάπας Νικόλαος ὅμως δὲν παραδέχτηκε τίς ἀποφάσεις τῆς συνόδου αὐτῆς.

Κάλεσε ἄλλη σύνοδο στὴ Δύση καὶ κήρυξε ἄκυρες τῆς ἀποφάσεις τῆς προηγούμενης; συνόδου, καὶ τὴν ἐκλογὴ τοῦ Φώτιου.

Ἔτσι γεννήθηκε ψυχρότητα ἀνάμεσα στὴν Ἀνατολικὴ καὶ Δυτικὴ ἐκκλησία, καὶ τὸ πρῶτο βῆμα πρὸς τὸ σχίσμα τῶν δύο ἐκκλησιῶν.

Τὸ ὀριστικὸ σχίσμα ἔγινεν ἀργότερα.

Τὸ 864 δυὸ καλόγηροι ἀπὸ τῆ Θεσσαλονίκης, ὁ Μεθόδιος καὶ ὁ Κύριλλος, πῆγαν καὶ δίδαξαν τοὺς Βουλγάρους, γιὰ τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ. Πολλοὶ δέχτηκαν τὸ χριστιανισμό. Ἡ ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας ὀργανώθηκε ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινούπολης.

Ὁ Πάπας Νικόλαος δὲ μποροῦσε νὰ τὸ ἀνεχθῆ αὐτὸ καὶ ἔστειλε κι αὐτὸς δικούς του ἐπισκόπους καὶ ἱερεῖς καὶ ἀντικατέστησαν τοὺς ἱερεῖς τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας.

Συγχρόνως δίδασκαν πῶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο «ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τοῦ Ἰοῦ» ποῦ εἶναι ἀντίθετο μὲ ὅσα δίδαξεν ὁ Χριστὸς. Ἄμα τὰ ἔμαθε ὁ Φώτιος κάλεσε Σύνοδο στὴν Κωνσταντινούπολη. Πῆγαν χίλιοι ἐπίσκοποι.

Ἡ σύνοδος αὐτὴ ἀφώρισε τὸν Πάπα Νικόλαο καὶ ὅλους ὄσους πιστεύουν ὅσα δίδασκε. Κι' ἔτσι ἔγινε τὸ σχίσμα τῶν δύο ἐκκλησιῶν.

Ὁ Πάπας Νικόλαος ταραχτῆκε ἀπὸ τίς ἀποφάσεις τῶν ἐπισκόπων καὶ σὲ λίγο πέθανε.

Ἀργότερα, ὕστερα ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους, δέχτηκαν τὸ χριστιανισμό τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας καὶ οἱ Ρῶσοι. Πρῶτῃ ἢ μεγάλη δούκισσα τῆς Ρωσσίας Ὀλγα ἔγινε χριστιανή.

Ἀργότερα βαπτίστηκεν κι ὁ ἔγγονός της Βλαδίμηρος καὶ πῆρε γυναῖκα του τὴν Πριγκήπισσα τοῦ Βυζαντίου Ἄννα.

Τὸ παράδειγμά τους ἀκολούθησαν καὶ οἱ ὑπήκοοι τους κι ἔτσι ἔγινε Χριστιανικὴ χώρα ἡ Ρωσσία τὸ 988 μ. Χ.

33. Θρησκευτική μεταρρύθμιση στή Δύση. Λούθηρος

“Υστερα από τὸ σχίσμο ἡ ἐκκλησία τῆς Δύσης ἄρχισ^Ε νὰ ξεπέφτη.

Οἱ διάφοροι Πάπες ἔκαμαν πολλές ἀλλαγές στὰ διδασκόμενα ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφή καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ζοῦσαν ζωὴ σκανδαλώδη. Τὸ παράδειγμά τους ἀκολουθώντας οἱ λαϊκοὶ ζοῦσαν βίο παραλυμένο. Κι’ ἀπὸ τὴ θρησκεία ἔκαναν μόνο τοὺς τύπους.

Οἱ Πάπες ἀκόμη ζοῦσαν πολυδάπανη ζωὴ καὶ γιὰ νὰ βγάλουν τὰ ἔξοδα τοὺς ἄρχισαν νὰ πουλοῦν τὰ συχωροχάρτια. Δηλ. ὁ χριστιανὸς μποροῦσε ν’ ἀμαρτάνη, νὰ κάνη ὅτι θέλει καὶ κατόπιν χωρὶς πραγματικὴ μετάνοια νὰ δώσῃ ἕνα ποσὸν χρημάτων στὸν Πάπα γιὰ ν’ ἀγοράσῃ τὴν ἄφεση τῶν ἀμαρτιῶν. Αὐτὲς οἱ συχώρεσες δίδονταν γραπτὲς καὶ λέγονταν συχωροχάρτια. Πολλοὶ μεγάλοι ἄνδρες τῆς Δύσης, ποὺ διαμαρτυρηθῆκανε γιὰ τίς αὐθαιρεσίες καὶ τὴ διαγωγὴ αὐτῆ τῶν Παπῶν κήκκαν ζωντανοὶ στὴ φωτιὰ, ὡς αἰρετικοί.

Τὸ κακὸ εἶχε φτάσει σὲ μεγάλο βαθμὸ στὴν ἐποχὴ τοῦ Πάπα Λέοντα τοῦ δεκάτου.

Τὴν ἐποχὴ, ποὺ ἦταν Πάπας ὁ Λέοντας ὁ δέκατος, ζοῦσε στὴ Βυτεμβέργη τῆς Γερμανίας ἕνας θεολόγος ὁ Λούθηρος.

Ὁ Λούθηρος εἶχε σπουδάσει πρῶτα νομικὰ καὶ κατόπιν φιλοσοφία, καὶ θεολογία. Τὸ ἔτος 1507 χειροτονήθηκε ἱερέας καὶ τὸν ἄλλο χρόνο διωρίστηκε καθηγητὴς στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Βυτεμβέργης.

Μελέτησε μὲ βαθύτητα τὴν Ἁγία Γραφή καὶ εἶδε, πῶς οἱ Πάπες εἶχαν μεταβάλει πολλὰ πράγματα ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφή. Βλέποντας καὶ τὴν ἄπρεπη ζωὴ τῶν Παπῶν σκέφτηκε νὰ ζητήσῃ τὴ μεταρρύθμιση τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας.

Βρῆκε ἀφορμὴ ὅταν ἦρθε στὴ Βυτεμβέργη ἕνας καλόγερος ὁ Τέντζελος καὶ πουλοῦσε συχωροχάρτια.

Ἡ ψυχὴ τοῦ Λούθηρου δὲ μποροῦσε ν’ ἀνέχεται πιά τὴν ἐκμετάλλευση αὐτῆ τῆς Θρησκείας ἀπὸ τοὺς Πάπες.

Έκαμε ένα έγγραφο και τὸ κόλλησε στὴν πόρτα τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῆς Βετεμβέργης γιὰ νὰ τὸ διαβάσουν οἱ χριστιανοί.

Ἐκεῖ κατηγοροῦσε τοὺς Πάπες γιὰ τὴν αὐθαιρεσία τους καὶ γιὰ τὴ ζωὴ τους. Δίδασκε κατόπιν καὶ ζητοῦσε νὰ γίνῃ Οἰκουμενικὴ σύνοδος καὶ νὰ μεταρρυθμισθῇ τῆ Δυτικῆ ἐκκλησία.

Στὴν ἀρχὴ οἱ κληρικοὶ τῆς Ρώμης δὲν ἔδωκαν συμασία στὶς ἐνέργειες τοῦ Λουθήρου.

Ἄμα ὁμως ἔμαθαν, πὼς ὁ Λούθηρος εἶχεν ὀπαδοὺς, τότε τὸν κάλεσαν ὁ Πάπας, νὰ πάῃ στὴ Ρώμη μέσα σ' ἐξήντα μέρες καὶ ν' ἀπολογηθῇ. Τοῦ ἔλεγε ἀκόμη ν' ἀνακαλέσῃ ὅσα ἔγραψε κι' ἐδίδασκε.

Ὁ Λούθηρος ὄχι μόνο δὲν τὸ ἔκαμε παρά ἔκαψε καὶ τὸ ἔγγραφο τοῦ Πάπα. Ὁ Πάπας τότε τὸν ἀφώρισε. Στὸ 1629 μ. Χ. ἔγινε ἓνα συνέδριο ποῦ θέλησε νὰ ἐμποδίσῃ, τὴν ἐξάπλωση τῆς διδασκαλίας τοῦ Λουθήρου. Οἱ ὀπαδοὶ τότε τοῦ Λουθήρου διαμαρτυρηθῆκανε, γιὰτὶ δεσμεύεται ἢ ἐλευθερία τῆς σκέψης.

Γι' αὐτὸ ὠνομασθῆκανε διαμαρτυρόμενοι ἢ Προτεστάντες.

Οἱ διαμαρτυρόμενοι ἔπαθαν πολλοὺς διωγμοὺς ἀπὸ τοὺς Πάπες. Στὴ Γαλλία μέσα σ' ἓνα μῆνα ἔσφαξαν 60 χιλ. διαμαρτυρομένους. Ἡ σφαγὴ ἄρχισε τὴ νύχτα τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου, γι' αὐτὸ ἀπὸ τότε ἔμεινε γνωστὴ ἢ φοβερὴ αὐτὴ νύχτα μὲ τὸ ὄνομα: «νύχτα τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου.»

Τὸν ἴδιον καιρὸ, ποῦ δίδασκεν ὁ Λούθηρος στὴ Γερμανία, δίδασκεν καὶ ὁ Καλβῖνος στὴν Ἑλβετία μὲ κάποια διαφορὰ ἀπὸ τὸ Λούθηρο.

Ἡ μεταβολὴ ποῦ γίνηκε στὴ θρησκεία στὴν Ἑλβετία λέγεται Καλβινισμός.

Ὁ Καλβινισμὸς ξαπλώθηκε καὶ στὴ Ἀγγλία μὲ τὴ διαφορὰ, πὼς οἱ Ἄγγλοι διατήρησαν τὸ ἀξίωμα τοῦ ἐπισκόπου, ποῦ τὸ ἔχουν καταργήσῃ ὁ Λούθηρος καὶ ὁ Καλβῖνος.

Ἡ ἐκκλησία τῶν Ἄγγλων ὀνομάζεται Ἀγγλικανικὴ. Ἔτσι ἡ Δυτικὴ ἐκκλησία διαίρεθῃκε 1) εἰς Καθολικὴ, 2)

σὲ ἐκκλησίᾳ Διαμαρτυρομένων, 3) σὲ Καλβινισμό, 4) σὲ Ἀγγλικανικὴ ἐκκλησίᾳ.

34. Διοίκηση τῆς ἐκκλησίας στὸν καιρὸ τῆς Τουρκοκρατίας Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ τὰ προνόμια

Ἄμα ἡ Δυτικὴ ἐκκλησία ἀποσχίστηκε ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴ ἔμειναν τὰ τέσσερα Πατριαρχεῖα ἐνωμένα τῆς Κωνσταντινούπολης, τῆς Ἀλεξανδρείας, τῆς Ἀντιόχειας καὶ τῶν Ἱεροσολύμων. Καὶ εἶχαν πάλι τὴν ἐπίβλεψη τῶν ἐκκλησιῶν τους, ὅπως καὶ πρῶτα. Ἔγιναν πολλὲς ἀποπειρὲς γιὰ νὰ ἔνωθῃ πάλι ἡ Ἀνατολικὴ μὲ τὴ Δυτικὴ ἐκκλησία ἀλλὰ μάταια. Ἡ φιλοδοξία καὶ ἡ κουφότητα τῶν Παπῶν δὲν ἄφηκε.

Στὸ μεταξὺ οἱ Τούρκοι κυρίεψαν τὴν Κωνσταντινούπολη καὶ ὅλο τὸ Βυζαντινὸ κράτος καὶ τὰ πράγματα ἄλλαξαν.

Ὁ κατακτητὴς Μωάμεθ στὴν ἀρχὴ ἔδειξε μεγάλη ἀγριότητα. Κατόπιν ὁμῶς εἶδε, πὼς τὸ συμφέρον του ἦταν νὰ κολακέψῃ τοὺς Ἕλληνες. Ἔνα γιὰ νὰ μὴ φύγουν γιὰ τὴ Δύση ὁπότε θὰ ἔχανε τὰ ἐργατικὰ χέρια καὶ ἄλλο γιὰ νὰ μὴ ζητήσουν τὴν ἐπέμβαση τοῦ Πάπα.

Γι' αὐτὸ ἄφηνε τοὺς Ἕλληνες ἐλεύθερους νὰ κάμουν τὰ θρησκευτικὰ τους καθήκοντα. Καὶ γιὰ νὰ τοὺς περιποιηθῇ πρὸ πολὺ ἔκαμε Πατριάρχῃ στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ Γεώργιο Σχολάριο, ἄνθρωπο πολὺ μορφωμένο.

Φρόντισε μονάχα νὰ εἶναι ἀπὸ κείνους πού δὲν ἤθε-

λαν την ένωση τών έκκλησιών. Δέν ήθελε την ένωση τών έκκλησιών, γιά νά μήν υπερασπίζη ό Πάπας τούς Έλληνες. Ό Μωάμεθ έδωσε όλα τά προνόμια στόν Πατριάρχη. Τόν έκαμε έθνικό και θρησκευτικό άρχηγό, όλων τών υπόδούλων Χριστιανών.

Αυτός φρόντιζε κι έλυε κάθε ζήτημα πού παρουσιαζόταν ανάμεσα στους Χριστιανούς, αυτός είχε την επίβλεψη και τή διοίκηση όλων τών ιερέων, τών Έπισκόπων, τών έκκλησιών και τών μοναστηριών του υπόδουλου έλληνισμού.

Τά προνόμια όμως αυτά πολλές φορές τά καταπατούσαν οί Τούρκοι.

Άνακατεύονταν στα ζητήματα τών Χριστιανών, τους άρπαζαν τίς περιουσίες τους, έπαιρναν τίς έκκλησίες τους και τίς έκαναν τζαμιά, χωρίς νά τους επιτρέπουν νά χτίσουν νέες. Άφαιρούσαν τίς καμπάνες από τίς έκκλησίες και τούς άπαγόρευαν νά παίζουν σήμαντρα.

Και πολλά άλλα μαρτύρια τούς έκαναν. "Ετσι ή λατρεία στο Θεό ταπεινώθηκε, μά δέν άλλαξε καθόλου.

Τά ήθη τών Χριστιανών έγιναν αύστηρότερα. Τά βάσανα τούς πλησίασαν πιο πολύ στο Θεό.

Ό Πατριάρχης με τά προνόμια, πού είχε πάρει άγωνιζόταν νά υπερασπίζη τούς Χριστιανούς, μά πολλές φορές δέν τά κατάφερε.

Η κατάσταση τών υπόδουλων Έλλήνων άλλαξε μόνο τον 18 αιώνα. Τότε ξέπεσαν οί Τούρκοι στρατιωτικώς και οί Εύρωπαϊκές δυνάμεις και μάλιστα ή Χριστιανική Ρωσία υπερασπίζαν τούς Χριστιανούς.

35. Τὰ μοναστήρια τὸν καιρὸ τῆς δουλείας ἦσαν οἱ φύλακες τῆς 'Εθνικῆς παιδείας καὶ δρασκείας

“Ὅσα προνόμια καὶ ἂν ἔδωκε ὁ Μωάμεθ στὸν Πατρι-
άρχη, οἱ Τοῦρκοι τὰ καταπατοῦσαν καὶ βασάνιζαν τοὺς
“Ἕλληνες. Πρὸ πάντων δὲν ἤθελαν νὰ μαθαίνουν γράμ-
ματα. Τοὺς ἔκλειαν τὰ σχολεῖα καὶ τοὺς ἀνάγκαζαν νὰ
μαθαίνουν Τούρκικα.

Τότε κρυφὰ, τὴ νύχτα πήγαιναν τὰ ἑλληνόπουλα στὰ
μοναστήρια κι' ἐκεῖ μὲ τὸ φῶς τῆς καντήλας μὲ τοὺς κα-
λόγερους ὡς δασκάλους, μάθαιναν νὰ γράφουν καὶ νὰ
διαβάζουν, καὶ ἄκουαν τὴν ἱστορία τους. Τὰ μοναστήρια
δίδασκαν τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα καὶ κρατοῦσαν ἄ-
σβεστο τὸν πόθο γιὰ τὴ λευτεριά πάνω ἀπὸ 200 χρόνια.

Ἡ κατάσταση αὐτὴ κράτησε ὡς τὸ 18ο αἶωνα.

Τότε οἱ Τοῦρκοι ἄφησαν τοὺς Χριστιανοὺς καὶ ἴδρυσαν
σχολεῖα σὲ διάφορα μέρη τῆς ὑπόδουλης Ἑλλάδας, στὴν
Ἄρτα, στὰ Ἰωάννινα, στὴ Σμύρνη, στὶς Κυθωνίες, στὴν
Κωνσταντινούπολη κ.λ.π. Ἐκεῖ δίδαξαν ἄνθρωποι ποὺ
εἶχαν σπουδάσει σὲ Πανεπιστήμια τῆς Δύσης.

Τὰ ἑλληνόπουλα μάθαιναν γράμματα, διάβαζαν τὴν
ἱστορία τους καὶ ἐτοιμάζονταν γιὰ τὸ μεγάλο ἀγῶνα ποὺ
θα λευθέρωνε τὴ πατρίδα τους ἀπὸ τὸ ζυγὸ τοῦ ἐχθροῦ,

36. Ἡ διοίκηση τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἐλευθέρου κράτους, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀνεξαρτησία του

Ἡ ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας, ὅσον καιρὸ τὸ κράτος ἦταν ὑπόδουλο, ἐξαρτιόταν ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο.

Ὑστερα ὅμως ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ μικροῦ τμήματος τῆς Ἑλλάδος ἡ συνενόηση δὲν ἦταν εὐκόλη ἀνάμεσα στὴν ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, γιατί τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἦταν πολιτικὰ ὑποδουλωμένο στὴν Τουρκία.

Μαζεύτηκαν τότε οἱ Ἐπίσκοποι τῆς ἐλευθερωμένης Ἑλλάδος, στὴν πρωτεύουσά της τὸ Ναύπλιο καὶ κήρυξαν τὴν ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀνεξάρτητη διοικητικὰ, μὰ ἐξαρτημένη δογματικὰ ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο τῆς Κωνσταντινούπολης, ὅπως καὶ ἀπὸ κάθε ἄλλη ὀρθόδοξη ἐκκλησία.

Ἀπὸ τότε ἡ ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι αὐτοκέφαλη.

Ἡ σύνοδος αὐτὴ τοῦ Ναυπλίου ὠρίσε γιὰ ἀνωτάτη ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ πενταμελῆ Ἱερὰ Σύνοδο, μὲ πρόεδρο κεῖνον, ποὺ εἶχε περισσότερα χρόνια ἀρχιερατικῆς ζωῆς.

Ἡ δουλιὰ τῆς πενταμελοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἦταν νὰ ἐπιβλέπη, ὅπως ἐφαρμόζονται οἱ κανόνες τῆς Θρησκείας, νὰ προτείνη νέους Ἐπισκόπους, νὰ κανονίζη τὰ Θρησκευτικὰ στὰ σχολεῖα, νὰ ἐπιβλέπη τίς ἐκκλησίες καὶ τὰ μοναστήρια. κ. λ. π.

Ὦρισε ἐπίσης ὅπως στίς συνεδριάσεις τῶν συνόδων βρίσκεται καὶ ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως, «ὁ Κυβερνητικὸς ἐπίτροπος».

Αὐτὸς δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα ψήφου. Συνοπτογραφε μόνο τίς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου.

Ἀργότερα τὸ 1850 τὸ Πατριαρχεῖο ἀναγνώρισε τὴν ἀνεξαρτησία τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Μὰ ὠρίσε γιὰ πρόεδρο τῆς Ἱερᾶς συνόδου τὸν Μητροπολίτη Ἀθηνῶν καὶ ὠρίσε ἀκόμη νὰ λαμβάνεται τὸ ἅγιο μύρο ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο. Κανόνισε ἀκόμη καὶ μερικὰ ἄλλα μικροζητήματα καὶ ἔτσι ἤσυχσαν τὰ πράγματα.

Αυτοκέφαλες ἐκκλησίες εἶναι καὶ πολλὲς ἄλλες, ὅπως τῆς Ρωσσίας, τῆς Σερβίας τῆς Ρουμανίας. κλπ.

Ἡ Βουλγαρική ἐκκλησία ἀποσχίστηκε ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο, καὶ διευθύνεται ἀπὸ ἑξαρχο, πού μένει στὴν Κωνσταντινούπολη.

37. Τὰ ἄλλα Πατριαρχεῖα

Τὰ Πατριαρχεῖα Ἀλεξάνδρειας, Ἀντιόχειας καὶ Ἱεροσολύμων. προώδισαν πολὺ στοὺς ἀρχαίους χρόνους.

Μὰ ἀπὸ τὶς ἀρχές τοῦ Ε΄ αἰῶνα, πού οἱ ἄραβες πλημμύρισαν τὴν Αἴγυπτο, τὴν Παλαιστίνη καὶ τὴ Συρία, ἄρχισαν καὶ τὰ Πατριαρχεῖα νὰ ξεπέφτουν.

Ἐκτὸς αὐτοῦ οἱ αἰρετικοί, πού ἀποδοκιμάζονταν ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξη ἐκκλησία ἔρχονταν καὶ ἔμεναν στὰ μέρη αὐτά.

Οἱ κάτοικοι δέχονταν τὴν ἐπίδραση καὶ τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν Ἀράβων.

Ἔτσι ἄλλοι ἔγιναν Μωαμεθανοὶ καὶ ἄλλοι αἰρετικοί. Ἐχχαναν λοιπὸν τὴ δύναμή τους τὰ Πατριαρχεῖα αὐτά καὶ ξέπεφταν κάθε μέρα.

Καὶ ὕστερα ἀπὸ τὶς σταυροφορίες στὸ Πατριαρχεῖο τῆς Ἀντιόχειας ἔγιναν πολλοὶ καθολικοὶ καὶ διαμαρτυρόμενοι.

Τὸ Πατριαρχεῖο τῆς Κωνσταντινούπολης ὕστερα ἀπὸ τὰ προνόμια πού πῆρε ἀπὸ τὸ Σουλτάνο ὠνομάστηκε Οἰκουμενικό.

Αὐτὸ ὑποστήριξε πολὺ καὶ τὰ ἄλλα Πατριαρχεῖα.

Ἰδιαιτέρω ἐνδιαφέρο ἔδειξε γιὰ τὸ Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων. Τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ τὸ ἔδειξε ἀπὸ σεβασμὸ

πρὸς τὰ Ἅγια προσκυνήματα, ποὺ περιλάβαινε τὸ Πατριαρχεῖο αὐτό.

Ἔτσι ὅλα τὰ Πατριαρχεῖα ἂν καὶ ἔχουν δική τους σύνοδο καὶ κανονίζουν τὰ ζητήματα τῶν ἐκκλησιῶν τους συνενοῦνται καὶ μὲ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο.

38. Προσευχές

1. Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, Ἀμήν.

2. Βασιλεῦ οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ ζωῆς χορηγὸς ἔλθε καὶ σκήνωσον ἐν ἡμῖν καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος, καὶ σῶσον, Ἀγαθέ, τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

3. Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος Ἰσχυρός, ἅγιος Ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.

4. Δόξα Πατρὶ, καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι· καὶ νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν.

5. Παναγία τριάς, ἐλέησον ἡμᾶς. Κύριε ἰλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. Δέσποτα συγχώρησον τὰς ἀνομίας ἡμῖν, Ἅγιε ἐπίσκεψαι καὶ ἴασαι τὰς ἀσθενείας ἡμῶν, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός Σου. Κύριε, ἐλέησον. Κύριε, ἐλέησον. Κύριε, ἐλέησον.

6. Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά Σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία Σου· γενηθήτω τὸ θέλημά Σου, ὡς ἐν Οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς Γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν

ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν· ἀλλὰ ρύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

7. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ προσδεξάμενος τὰ παιδιά ἐλθεῖν πρὸς Σέ, πρόσδεξε καὶ ἐκ τῶν χειλέων ἐμοῦ τοῦ παιδός Σου τὴν ἐσπερινὴν ταύτην δέησιν. Σκέπασόν με ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερυγῶν Σου, ἵνα ἐν εἰρήνῃ κοιμηθῶ καὶ ὑπνώσω· καὶ διεγείρον με ἐν καιρῷ εὐθέτω πρὸς τὴν δοξολογίαν, ὡς μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

8. Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ Σοῦ. Εὐλογημένη Σὺ ἐν γυναίξει, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας Σου, ὅτι Σωτῆρα ἔτεκες τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

ΤΕΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	Σελ. 3
1 Πεντηκοστή.. .. .	» 4
2 Ὁ βίος τῶν πρώτων Χριστιανῶν.. .. .	» 6
3 Διωγοὶ κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ὁ πρωτομάρ- τυρας Στέφανος	» 7
4 Διάκονος Φίλιππος .. .,	» 8
5 Πῶς ὁ Σαῦλος γίνεται Παῦλος	» 8
6 Ὁ Παῦλος κηρύττει τὸ Εὐαγγέλιο στὴ Συ- ρία, Μικρὰ Ἀσία καὶ Κύπρον	» 10
7 Ὁ Παῦλος ἰδρύει ἐκκλησίες στοὺς Φιλίπ- πους, στὴ Θεσσαλονίκη καὶ στὴ Βέρροια ..	» 11
8 Ὁ Παῦλος στὴν Ἀθήνα διδάσκει γιὰ τὸν ἄ- γνωστο Θεὸν.. .. .	» 12
9 Ὁ Παῦλος στὴν Κόρινθο	» 14
10 Ὁ Παῦλος γυρίζει στὰ Ἱεροσόλυμα, πιάνε- ται καὶ στέλνεται στὴ Ρώμη. Θάνατος τοῦ Παύλου	» 14
11 Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος	» 16
12 Ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας	» 18
13 Ὁ Ἀπόστολος Λουκᾶς	» 19
14 Οἱ ἄλλοι Ἀπόστολοι	» 20
15 Διοίκηση τῶν Ἐκκλησιῶν Ἐπίσκοποι, πρε- σβύτεροι, διάκονοι. Ἐπαρχιακὲς σύνοδοι ..	» 22
16 Διωγοὶ τῶν Χριστιανῶν	» 23
17 Ἅγιος Γεώργιος	» 25
18 Ἅγιος Δημήτριος	» 27
19 Ὁ Μ. Κωνσταντῖνος προστάτης τῶν Χριστια- νῶν. Τὸ Λάβαρο	» 28
20 Ὁ Ἅγία Ἐλένη καὶ ὁ Τίμιος Σταυρὸς	» 30
21 Ὁ Ἅρειος καὶ ἡ ἀΐ Οἰκουμένη. Σύνοδος	» 31

22	Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας Μ. Ἀθανάσιος ..	»	33
23	Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης	»	35
24	Ὁ Μέγας Βασιλεὺς	»	36
25	Γρηγόριος ὁ Νανζιανζηνὸς	»	38
26	Θεοδοσίος ὁ Α΄	»	39
27	Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος	»	40
28	Ὁ Ἰουστινιανὸς	»	42
29	Ὁ Ἡράκλειος καὶ ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος..	»	44
30	Ὁ Μοναχικὸς βίος. Ἀσκητὲς. Ἀγ. Ἀντώνιος	»	49
31	Εἰκονομάχοι. Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας ..	»	48
32	Φώτιος. Οἱ ἀξιώσεις τῶν Παπῶν. Τὸ σχίσμα. Οἱ Βούλγαροι γίνονται Χριστιανοί. Μεθόδιος καὶ Κύριλλος	»	50
33	Θρησκευτικὴ μεταρρύθμιση στὴ Δύση. Λού- θηρος	»	52
34	Διοίκηση τῆς ἐκκλησίας στὸν καιρὸ τῆς Τουρ- κοκρατίας. Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ τὰ προνόμια	»	54
35	Τὰ μοναστήρια τὸν καιρὸ τῆς δουλείας ἦσαν οἱ φύλακες τῆς Ἐθνικῆς παιδείας καὶ θρη- σκευτικῆς	»	56
36	Ἡ διοίκηση τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἐλευθέρου κρά- τους, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀνεξαρτησία του ..	»	57
37	Τὰ ἄλλα Πατριαρχεῖα.. .. .	»	58
38	Προσευχὲς /	»	59

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΛΙΣΣΙΟΥ
ΕΝ ΗΡΑΚΛΕΙΩ - ΚΡΗΤΗ

ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΕΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ	Ε 27
ΠΡΟΤΥΠΕΣ	Ε 27
ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ	Ε 27
ΕΚΚΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	Ε 27
ΑΣΤΥΡΟΥΡΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΤΗΧΗΣΗ	Ε 27
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	Ε 27
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	Ε 27
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑΣ	Ε 27
ΦΥΣΙΚΑ	Ε 27
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΗΜΕΙΑΣ	Ε 27
ΦΥΣΙΚΗ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ	Ε 27
ΦΥΤΟΛΟΓΙΑ	Ε 27
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ	Ε 27
ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	Ε 27
ΠΡΟΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ	Ε 27
ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΑΡΑΛΟΣ	Ε 27
ΕΥΡΩΠΗΣ	Ε 27
ΗΘΕΡΟΝ	Ε 27
ΙΣΤΟΡΙΚΑ	Ε 27
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	Ε 27
ΕΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	Ε 27
ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	Ε 27

ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ :

ΠΡΟΣΕΥΧΕΣ :	Κρητικού	Για όλες τις τάξεις
ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ :	Λιουδάκη - 'Αληθινού	Δ'. Τάξεως
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ :	»	» Ε'. »
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΤΗΧΗΣΗ :	»	» ΣΤ'. »

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ :

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ—	Λιουδάκη - 'Αλοΐζου	Ε'. Τάξεως
» » »	» »	ΣΤ'. »
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑΣ . . . :	» »	Ε'. »
» »	» »	ΣΤ'. »

ΦΥΣΙΚΑ :

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΗΜΕΙΑΣ :	Χατζηγιάννη - 'Αλοΐζου	Ε' - ΣΤ' Τάξ.
ΦΥΣΙΚΗ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ . . . :	» »	Ε' - ΣΤ' »
ΦΥΤΟΛΟΓΙΑ :	Λιουδάκη	» Ε' - ΣΤ' »

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ :

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΡΗΤΗΣ :	'Αλοΐζου	Γ' Τάξ.
ΠΡΩΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦ. :	»	Γ' - Δ' »
ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ :	»	Γ' - Δ' »
» ΕΥΡΩΠΗΣ :	»	Ε' - ΣΤ' »
» ΗΠΕΙΡΩΝ :	»	Ε' - ΣΤ' »

ΙΣΤΟΡΙΚΑ :

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ :	Λαζάρου - 'Αλοΐζου	Ε'. Τάξεως
Α ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ . . . :	» »	ΣΤ' »
ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΡΗΤΗΣ :	Φιωράκη	Γ'. »

0020560993
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

